

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2011 m. gegužės 24 d.

dėl valstybės pagalbos C 16/10 (ex NN 22/10, ex CP 318/09), kurią Graikija suteikė kai kuriems Graikijos lošimo namams

(pranešta dokumentu Nr. C(2011) 3504)

(Tekstas autentiškas tik graikų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2011/716/ES)

- EUROPOS KOMISIJA,
- atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalį,
- atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,
- pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtas nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į tas pastabas,
- kadangi:
- (4) 2010 m. vasario 25 d. bei kovo 4 ir 23 d. Komisija paprašė Graikijos pateikti papildomos informacijos; Graikija į šiuos prašymus atsakė 2010 m. kovo 10 d. bei balandžio 1 ir 21 d.
- (5) 2010 m. liepos 6 d. sprendimu (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) Komisija Graikijai pranešė pradėdanti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 2 dalyje numatytą oficialią tyrimo procedūrą dėl Graikijos įgyvendintos priemonės, t. y. mažesnio mokesčio tarifo nustatymo įėjimui į kai kuriuos lošimo namus. Sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o suinteresuotųjų šalių paprašyta pateikti pastabas ⁽⁴⁾.

I. PROCEDŪRA

- (1) 2009 m. liepos 8 d. konsorciumas DAET *Loutraki* AE – *Club Hotel Loutraki* AE (toliau – skundo pateikėjas arba *Loutraki*) ⁽²⁾ pateikė Komisijai skundą dėl Graikijos teisės aktų, kuriais nustatoma įėjimo į lošimo namus mokesčių sistema, ir teigė, kad šia sistema trims veiklos vykdytojams, konkrečiai – *Regency Casino Mont Parnès*, *Corfu casino* ir *Regency Casino Thessaloniki* ⁽³⁾, suteikta valstybės pagalba. 2009 m. spalio 7 d. elektroniniu raštu skundo pateikėjas nurodė neprieštaraujantis, kad būtų atskleista jo tapatybė. 2009 m. spalio 14 d. įvyko Komisijos darbuotojų ir skundo pateikėjo atstovų susitikimas. 2009 m. spalio 26 d. raštu skundo pateikėjas pateikė papildomos informacijos savo skundui pagrįsti.
- (2) 2009 m. spalio 21 d. Komisija persiuntė skundą Graikijai ir paprašė jos patikslinti jos iškeltus klausimus. 2009 m. lapkričio 17 d. raštu Graikija paprašė daugiau laiko atsakymui, ir Komisija 2009 m. lapkričio 18 d. el. raštu šį prašymą patenkino. Graikija Komisijai atsakė 2009 m. lapkričio 27 d.
- (3) 2009 m. gruodžio 15 d. Komisija persiuntė Graikijos atsakymą skundo pateikėjui. 2009 m. gruodžio 29 d. skundo pateikėjas pateikė pastabas dėl Graikijos atsakymo.
- (6) 2010 m. rugpjūčio 9 d. raštu Graikija paprašė pratęsti atsakymo terminą, ir Komisija 2010 m. rugpjūčio 18 d. raštu šį prašymą patenkino. Komisija Graikijos pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą gavo 2010 m. spalio 6 d. 2010 m. spalio 12 d. Graikijos institucijos pateikė papildomos informacijos dėl ginčijamos priemonės.
- (7) Pradėjusi tyrimą, Komisija gavo dviejų suinteresuotųjų šalių pastabas: *Mont Parnès* lošimo namų, vieno iš priemonės naudos gavėjų, atstovų 2010 m. rugpjūčio 4 d. raštu ir privačių *Lutrakio* lošimo namų atstovų 2010 m. spalio 8 ir 25 d. raštais.
- (8) 2010 m. spalio 29 d. raštu Komisija persiuntė šias pastabas Graikijos institucijoms, kad suteiktų joms galimybę į jas atsakyti. 2010 m. gruodžio 6 d. raštu Graikijos institucijos pateikė pastabas dėl trečiųjų asmenų pastabų, kuriomis, be kita ko, siekta išsiaiškinti kai kuriuos nagrinėjamos sistemos taikymo ir bylos analizei reikšmingų Graikijos teisės aktų aiškinimo aspektus.

II. VERTINAMA PRIEMONĖ

II.1. Priemonė

- (9) Vertintiną priemonę sudaro mokesstinė diskriminacija tam tikrų lošimo namų naudai, Graikijos valdžios

⁽¹⁾ OL C 235, 2010 8 31, p. 3.

⁽²⁾ *Voukourestiou 11, Aktí Poseidonos 48, Loutraki, Athens 10671, Graikija.*

⁽³⁾ Skunde nebuvo nurodyti Rodo lošimo namai, kuriems licencija išduota 1996 m. gegužės 29 d. ministro sprendimu T/633, nes po jų privatizavimo 1999 m. balandžio mėn. jie nebegavo pagalbos pagal nagrinėjamą priemonę.

⁽⁴⁾ Žr. 1 išnašą.

institucijoms vienu metu taikant įvairias iš dalies privalomas nuostatas, pagal kurias:

- nustatomas vienodas 80 % įėjimo bilietų kainos mokestis, ir
- valstybiniais ir privatiems lošimo namams nustatomos skirtingos reguliuojamos kainos, t. y. 6 EUR valstybiniais lošimo namams ir 15 EUR privatiems lošimo namams,

ir taip privatūs lošimo namai atsiduria konkurenciniu požiūriu nepalankesnėje padėtyje⁽⁵⁾.

- (10) Priemonė yra naudinga valstybiniais lošimo namams ir vieniems privatiems Salonikų lošimo namams, kuriuos taikant išimtį buvo leista vertinti taip pat kaip valstybinius lošimo namus, kaip išsamiau paaiškinta toliau.

II.2. Pagalbos gavėjai

- (11) Nagrinėjamos priemonės naudos gavėjai yra šie Graikijos lošimo namai: *Mont Parnès*⁽⁶⁾, Salonikų⁽⁷⁾, Korfu⁽⁸⁾ ir Rodo⁽⁹⁾.
- (12) Tuo metu, kai buvo priimtas sprendimas pradėti procedūrą, mažesnė 6 EUR reguliuojamoji įėjimo kaina buvo taikoma tik trims Graikijos lošimo namams: *Mont Parnès*, kurio 49 % akcijų buvo privatizuota, o 51 % akcijų tebebuvo kontroliuojama valstybės; valstybiniais laikytiems privatiems Salonikų lošimo namams; ir valstybiniais lošimo namams Korfu. Rodo ir Korfu lošimo namams priemonė nebetaikoma atitinkamai nuo 1999 m. balandžio mėn.⁽¹⁰⁾ ir 2010 m. rugpjūčio mėn.⁽¹¹⁾, nes juos visiškai privatizavus jie pakėlė įėjimo kainą.

⁽⁵⁾ Visų pirma Įstatymas Nr. 2206/1994; 1995 m. lapkričio 16 d. ministro sprendimas (YA) Nr. 1128269/1226/0015/POL.1292 (paskelbimo nuoroda FEK 982/B/1995); 2003 m. balandžio 30 d. Įstatymas Nr. 3139; EOT (valstybinius lošimo namus prižiūrinčios organizacijos) Generalinio sekretoriaus sprendimai, priimti pagal Įstatymą Nr. 1624/1951 ir Dekretą Nr. 4109/1960, t. y. 1991 m. lapkričio 21 d. EOT sprendimas Nr. 535633, 1992 m. kovo 24 d. EOT sprendimas Nr. 508049 ir 1997 m. lapkričio 24 d. EOT sprendimas Nr. 532691; ir lošimo namams pagal nacionalinę teisę išduotos licencijos, patvirtinančios įėjimo bilietų kainas ir įpareigojimą mokėti jos 80 % pagal kiekvieniems lošimo namams taikytiną tarifą.

⁽⁶⁾ *Elliniko Kazino Parnithas AE*, Agiou Konstantinou 49, 15124 Marousi Attikis, Graikija.

⁽⁷⁾ *Regency Entertainment Psychagogiki kai Touristiki AE*, Agiou Konstantinou 49, 15124 Marousi Attikis, Graikija, ir 13o km odou Thessalonikis-Polygyrou, 55103 Salonikai, Graikija.

⁽⁸⁾ *Elliniko Kazino Kerkyras AE*, Etaireia touristikis anaptyxis, Voulis 7, 10562 Atėnai, Graikija.

⁽⁹⁾ *Casino Rodos Grande Albergo Delle Rose Boutique Hotel*, 4 odos Georgiou Papanikolaou., Rodas, 85100 Graikija.

⁽¹⁰⁾ Rodo lošimo namai, kuriems licencija išduota 1996 m. gegužės 29 d. ministro sprendimu T/633, nebuvo nurodyti Komisijos gautame skunde, nes nuo privatizavimo 1999 m. balandžio mėn. jie taikė 15 EUR įėjimo mokestį.

⁽¹¹⁾ Atliekant oficialų tyrimą Komisijai buvo pasakyta, kad Korfu lošimo namai privatizuoti 2010 m. rugpjūčio 30 d., kai paskelbus tarptautinį kvietimą teikti paraiškas visas *Elliniko Kazino Kerkyras AE* akcinis kapitalas parduotas *V & T Corfu Ependyseis Kazino AE*. Po privatizacijos įėjimo kaina buvo suderinta su bendruoju 15 EUR mokesčiu ministro sprendimu Nr. 9206, kuriuo nustatomos Korfu lošimo namų veiklos licencijos sąlygos (4 straipsnio 4.1 dalies d punkto iii papunktis) (FEK B'1178/5.8.2010).

II.3. Atitinkamos Graikijos teisės nuostatos

- (13) Prieš liberalizuojant rinką 1994 metais Graikijoje veikė tik trys – *Mont Parnès*, Korfu ir Rodo lošimo namai. Tuo metu lošimo namai buvo valstybės įmonės ir juos kaip valstybei priklausančius klubus valdė Graikijos turizmo biuras (EOT)⁽¹²⁾. Įėjimo į šiuos lošimo namus kaina buvo nustatoma EOT Generalinio sekretoriato sprendimu tokia tvarka⁽¹³⁾:

— *Mont Parnès*: 1991 m. EOT nustatė 2 000 GRD (maždaug 6 EUR) įėjimo į šiuos lošimo namus kainą⁽¹⁴⁾,

— Korfu: 1992 m. EOT nustatė 1 500 GRD įėjimo kainą, o 1997 m. ją padidino iki 2 000 GRD,

— Rodas: 1992 m. EOT nustatė 1 500 GRD įėjimo kainą.

- (14) Rinka liberalizuota 1994 m., kai, priėmus Įstatymą Nr. 2206/1994, be esamų valstybinių lošimo namų, buvo naujai įsteigti šeši privatūs lošimo namai⁽¹⁵⁾. 1994 m. įstatyme buvo numatyta išduoti iš viso 14 licencijų trims esamiems Rodo, *Mont Parnès* ir Korfu valstybiniais lošimo namams ir 11 privačiųjų lošimo namų, kuriuos dar tik buvo numatoma įsteigti⁽¹⁶⁾. Tačiau iš 11 numatytų naujų privačiųjų lošimo namų licenciją gavo ir veiklą pradėjo tik šeši, t. y. Chalkidikės, Lutrakio, Salonikų, Rio (Achajos), Ksantės (Trakijos) ir Siro (1995 ir 1996 m.); likusios penkios licencijos buvo panaikintos.

- (15) Įstatymo Nr. 2206/1994 2 straipsnio 10 dalyje buvo numatyta, kad įėjimo į tam tikrų vietovių lošimo namus kaina bus nustatoma ministro sprendimu; tuo

⁽¹²⁾ Jie buvo valdomi kaip EOT įmonės pagal Įstatymą Nr. 1624/1951, Dekretą Nr. 4109/1960 ir Įstatymą Nr. 2160/1993.

Vėliau vietoj EOT Korfu ir *Mont Parnès* lošimo namų veiklos vykdytoja tapo *Elliniki Etaireia Touristikis Anaptyxis* (Graikijos turizmo plėtros įmonė, ETA), visiškai priklausiusi Graikijos valstybei pagal Įstatymus Nr. 2636/1998 ir Nr. 2837/2000. ETA vykdė veiklą dviejuose minėtuose lošimo namuose, kol jiems buvo išduotos licencijos pagal Įstatymą Nr. 3139/2003. Rodo lošimo namuose EOT vykdė veiklą iki licencijos jiems išdavimo 1996 m.

⁽¹³⁾ EOT Generalinio sekretoriaus sprendimai buvo priimti pagal Įstatymą Nr. 1624/1951 ir Dekretą Nr. 4109/1960: 1991 m. lapkričio 21 d. EOT sprendimas Nr. 535633, kuriuo nustatoma 2 000 GRD įėjimo į *Mont Parnès* lošimo namus kaina; 1992 m. kovo 24 d. EOT sprendimas Nr. 508049, kuriuo nustatoma 1 500 GRD įėjimo į Korfu ir Rodo lošimo namus kaina; ir 1997 m. lapkričio 24 d. EOT sprendimas Nr. 532691, kuriuo nustatyta 2 000 GRD įėjimo į Korfu lošimo namus kaina.

⁽¹⁴⁾ Reguluojamoji įėjimo į valstybinius lošimo namus kaina tapo 6 EUR, kai Graikija 2002 m. kaip savo valiutą įsivedė eurą.

⁽¹⁵⁾ Įstatymas Nr. 2206/1994 dėl lošimo namų steigimo, organizavimo, veiklos ir priežiūros (FEK A'62/1994).

⁽¹⁶⁾ Lošimo namų licencijos turėjo būti išduodamos turizmo ministro sprendimu, paskelbus septynių narių komisijos organizuojamą tarptautinį kvietimą teikti paraiškas (1994 m. įstatymo 1 straipsnio „Licencijų išdavimas lošimo namams“ 7 dalis).

pačiu sprendimu taip pat būtų nustatoma procentinė kainos dalis, atiteksianti Graikijos valstybei kaip pajamos. 1995 m. lapkričio 16 d. finansų ministro sprendimu⁽¹⁷⁾ nustatyta, kad nuo 1995 m. gruodžio 15 d. visi lošimo namų veiklos vykdytojai, kuriems taikomas Įstatymas Nr. 2206/1994, už įėjimą⁽¹⁸⁾ privalo imti 5 000 GRD⁽¹⁹⁾ (maždaug 15 EUR)⁽²⁰⁾. Sprendime reikalaujama, kad lošimo namų veiklos vykdytojai mokėtų valstybei rinkliavą, sudarančią 80 % kiekvieno bilieto nominaliosios vertės, o likusieji 20 %, įskaitant atitinkamą PVM, atitektų lošimo namams⁽²¹⁾. Sprendime numatyta, kad lošimo namai gali neimti pinigų už įėjimą⁽²²⁾. Tačiau, nepaisant to, kokį mokestį jie ima iš vartotojų, lošimo namai privalo valstybei mokėti 80 % reguliuojamosios kainos⁽²³⁾. Sprendime reikalaujama, kad lošimo namai mokesčius sumokėtų kas mėnesį⁽²⁴⁾. Be to, jame numatytos konkrečios bilietų nuolaidos, galiojančios 15 arba 30 dienų⁽²⁵⁾.

- (16) Visi nuo 1995 m. pagal Įstatymą Nr. 2206/1994 įsteigti nauji privatūs lošimo namai taikė 1995 m. ministro sprendimą ir pagal pirmesniame punkte paaškindant bendrą taisyklę už įėjimą ėmė 15 EUR, išskyrus Salonikų lošimo namus, kaip papildomai paaškindama toliau.

⁽¹⁷⁾ 1995 m. lapkričio 16 d. ministro sprendimas Nr. 1128269/1226/0015/POL.1292 (FEK 982/B/1995).

⁽¹⁸⁾ 1995 m. ministro sprendimo 1 punktas: „Lošimo namų veiklos vykdytojai (Įstatymas Nr. 2206/1994) nuo 1995 m. gruodžio 15 d. privalo pagal toliau nurodytas nuostatas kiekvienam asmeniui išduoti įėjimo bilietą.“

⁽¹⁹⁾ 1995 m. ministro sprendimo 5 punktas: „Vienoda įėjimo į lošimo automatų ir stalo žaidimų zonas bilieto kaina yra 5 000 GRD“.

⁽²⁰⁾ Standartinė reguliuojamoji kaina tapo 15 EUR, kai Graikija 2002 m. kaip savo valiutą įsivedė eurą.

⁽²¹⁾ 1995 m. ministro sprendimo 7.1 punktas: „Iš visos bilieto vertės 20 % lieka lošimo namų įmonei kaip bilieto išdavimo mokestis ir išlaidoms padengti, įskaitant mokėtiną PVM; likusi dalis yra valstybės rinkliava.“

⁽²²⁾ 1995 m. ministro sprendimo 6 punktas: „Jeigu dėl reklamos ar socialinės pareigos lošimo namai neima iš asmens įėjimo mokesčio, lošimo namai iš mokesčių požiūriu patvirtintos kasos išduoda specialios serijos arba specialaus totalizatoriaus bilietą, pažymėtą kaip „nemokamas“.“

⁽²³⁾ 1995 m. ministro sprendimo 7.2 punktas: „Viešoji rinkliava už nemokamus bilietus mokama pagal bilieto kainą atitinkamą šio sprendimo 5 punkte nustatytą dieną.“

⁽²⁴⁾ 1995 m. ministro sprendimo 10.1 punktas: „Viešosios rinkliavos deponuojamos atitinkamame pelno mokesčio biure dešimtą kiekvieno mėnesio dieną, pateikiant praėjusį mėnesį surinktų rinkliavų ataskaitą“.

⁽²⁵⁾ 1995 m. ministro sprendimo 8.1 punktas: „Laikantis 2 ir 7 punktu *mutatis mutandis*, [lošimo namų veiklos vykdytojams] leidžiama išduoti ilgalaikius atitinkamai 15–30 viena po kitos einančių dienų arba kalendorinių mėnesį galiojančius bilietus. Gali būti suteikiama tokių ilgalaikių bilietų vertės nuolaida:

- 15 dienų galiojantiems bilietams – 40 % visos 15 dienos bilietų vertės; jeigu tokie bilietai išduodami kalendorinėms dviem savaitėms, paskutinės mėnesio dvi savaitės apima laikotarpį, kuris prasideda šešiolikta mėnesio dieną ir baigiasi paskutinę mėnesio dieną;
- 30 dienų arba vieną mėnesį galiojantiems bilietams – 50 % visos 30 dienos bilietų vertės.“

- (17) Tačiau valstybei priklausantys *Mont Parnès*, Korfu ir Rodo lošimo namai toliau veikė kaip EOT klubai⁽²⁶⁾ ir netaikė 1994 ir 1995 m. teisės aktų iki pat Įstatyme Nr. 2206/1994 numatytų licencijų išdavimo.

- (18) Iš Graikijos valdžios institucijų pateiktų pastabų ir nacionalinių taisyklių paaškinimų Komisija daro išvadą, kad praktiškai sistema veikė toliau aprašytu būdu.

- (19) Graikijos valdžios institucijos paaškinda, kad lošimo namų veikla Graikijoje apskritai reglamentuojama Įstatymo Nr. 2206/1994. Specialiosios nuostatos, taikytinos valstybiniam lošimo namams, galiojusios iki Įstatymo Nr. 2206/1994 priėmimo, laikomos bendrųjų įstatymo (ir 1995 m. jį įgyvendinančio ministro sprendimo) nuostatų taikymo išimtimi, kol šie lošimo namai neprivatizuoti ir jiems neišduotos įstatyme numatytos licencijos.

- (20) Todėl iki jiems išduodant licencijas pagal Įstatymą Nr. 2206/1994 1995 m. ministro sprendimas buvo laikomas netaikomu valstybiniam lošimo namams nei įprastos 15 EUR įėjimo kainos, nei reikalavimo atiduoti 80 % šios kainos valstybei požiūriu. Valstybiniai lošimo namai šią 80 % kainos dalį pradėjo mokėti tik jiems išdavus Įstatyme Nr. 2206/1994 numatytas licencijas (žr. šio sprendimo 23 ir paskesnius punktus). Tačiau net ir tada, kadangi ankstesni EOT sprendimai, kuriais nustatoma 6 EUR įėjimo kaina, buvo laikomi specialia išimtimi (anksčiau galiojęs *lex specialis*), nepakeista Įstatymo Nr. 2206/1994 bendrosiomis nuostatomis ir 1995 m. ministro sprendimu, įėjimo į valstybinius lošimo namus kaina išimties tvarka liko 6 EUR ir šie lošimo namai mokėjo 80 % tik nuo 6 EUR. EOT sprendimai buvo laikomi netaikytiniais tik po privatizacijos, kai lošimo namai 100 % jau nebeprisiklausė valstybei. Tik tada lošimo namai už įėjimą ėmė imti įprastą 15 EUR mokestį ir įgijo pareigą mokėti 80 % nuo 15 EUR valstybės rinkliavą.

- (21) Nors atrodo, kad tai turėjo būti bendra taisyklė, iš dalies privatizuojant *Mont Parnès* lošimo namus, privatizavimą patvirtintu Įstatymu Nr. 3139/2003 (jame vėliau taip pat

⁽²⁶⁾ 1993 m. Įstatyme Nr. 2160/1993 numatyta, kad Rodo, *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namai ir toliau veiks kaip EOT valdomi klubai, remiantis EOT taikomais teisės aktais, t. y. Įstatymu Nr. 1624/1951, Dekretu Nr. 4109/1960 ir Įstatymu Nr. 2160/1993, kol Lošimo namų komisija jiems išduos licencijas.

numatyta privatizuoti Korfu lošimo namus) padaryta išimtis: įstatyme aiškiai nurodyta, kad įėjimo į *Mont Parnès* kaina liks 6 EUR.

- (22) 2000 m. vietoj EOT Korfu ir *Mont Parnès* lošimo namų veiklos vykdytoja tapo *Elliniki Etairaia Touristikis Anaptyxis* (Graikijos turizmo plėtros įmonė, ETA), visiškai priklausiusi Graikijos valstybei, o nuo 2000 iki 2003 m. pabaigos, kai licencijos lošimo namams buvo išduodamos pagal Įstatymą Nr. 2206/1194, ETA iš pradžių savanoriškai o paskui – pagal Įstatymą Nr. 2919/2001 ėmė laipsniškai prisitaikyti prie Įstatyme Nr. 2206/1994 lošimo namams nustatytų reikalavimų, kad pasirengtų dviejų anksčiau valstybei priklausiusių klubų visiškam licencijavimui ir privatizavimui⁽²⁷⁾. Šiuo pereinamuoju laikotarpiu ETA pervedinėjo valstybei 80 % 6 EUR įėjimo į *Mont Parnès* ir Korfu bilieto kainos mokesčių.
- (23) 2003 m. valstybei priklausantys *Mont Parnès* lošimo namai buvo pertvarkyti į ribotos atsakomybės bendrovę, o 49 % jos akcijų parduota privačiam sektoriui⁽²⁸⁾. Įstatyme Nr. 2206/1994 numatyta licencija *Mont Parnès* lošimo namams galiausiai išduota 2003 m. pagal Įstatymą Nr. 3139/2003 (1 straipsnio 1 dalis). Pagal tą patį įstatymą išlaikyta 6 EUR įėjimo į *Mont Parnès* kaina (1 straipsnio 1 dalies vii punktą).
- (24) Korfu lošimo namų atveju Įstatyme Nr. 2206/1994 numatyta licencija iš pradžių išduota ETA pagal Įstatymą Nr. 3139/2003 (1 straipsnio 3 dalis, kad paskui ETA galėtų juos įtraukti į privatizavimo procesą). Toje pat nuostatoje nurodyta, kad įėjimo į Korfu lošimo namus kaina bus nustatyta nauju ministro sprendimu, o tai reišė, kad 1995 m. ministro sprendimas nebetaikomas. Remiantis Komisijos turima informacija, naujas ministro sprendimas niekada nebuvo priimtas ir Korfu lošimo namai toliau ėmė 6 EUR už įėjimą iki pat privatizavimo 2010 m. rugpjūčio mėn., kai šie lošimo namai už įėjimą pradėjo imti 15 EUR⁽²⁹⁾.
- (25) Rodo lošimo namų atveju Įstatyme Nr. 2206/1994 numatyta licencija buvo išduota 1996 m. 1996 m. gegužės 29 d. ministro sprendimu T/633. Tačiau lošimo namai ir toliau ėmė sumažintą įėjimo mokesčių ir padidino jį iki 15 EUR tik po privatizavimo 1999 m. balandžio

⁽²⁷⁾ *Mont Parnès* atveju ETA pakeitė 2001 m. ETA įsteigta patronuojamoji įmonė *Elliniko Kazino Parnithas AE*.

⁽²⁸⁾ *Mont Parnès* lošimo namai buvo iš dalies privatizuoti 2003 m. gegužės 10 d., 49 % *Elliniko Kazino Parnithas AE* akcijų, kai buvo paskelbtas tarptautinis kvietimas teikti pasiūlymus, pardavus Atėnų kurorto lošimo namams *Anonymi Etairaia Symmetochon AE*, kuriuos įsteigė konkursą laimėjęs pareiškėjas konsorciumas *Hyatt Regency – Elliniki Technodomiki*. *Elliniko Kazino Parnithas* įkurta 2001 m. kaip ETA patronuojamoji įmonė. ETA įsteigta 1998 m., o 2000 m. vietoj EOT tapo *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namų valdytoja (taip pat žr. 12 išnašą).

⁽²⁹⁾ Remiantis vykstant oficialiam tyrimui iš Graikijos valdžios institucijų gauta informacija, Korfu lošimo namai privatizuoti 2010 m. rugpjūčio 30 d., po tarptautinio kvietimo dalyvauti konkurse visą *Elliniki Kazino Kerkyras AE* akcinį kapitalą pardavus *V & T Corfu Ependyseis Casino AE*, kurią įsteigė konkurso laimėtojas konsorciumas *Vivere Entertainment Emporiki & Symmetochon AE – Theros International Gaming Inc*. *Elliniki Kazino Kerkyras AE* įsteigta 2001 m. kaip ETA patronuojamoji įmonė.

mėn. Iki privatizavimo jie veikė kontroliuojami EOT ir todėl vadovavosi 1992 m. EOT sprendimu, pagal kurį buvo nustatyta 1 500 GRD įėjimo į Rodo lošimo namus kaina⁽³⁰⁾.

- (26) Privatūs Salonikų lošimo namai buvo įsteigti ir licencijuoti 1995 m. pagal Įstatymą Nr. 2206/1994⁽³¹⁾. Jie visada ėmė sumažintą 6 EUR įėjimo mokesčių, kurių taikė valstybei priklausantys lošimo namai (*Mont Parnès* ir Korfu), remdamiesi įstatymo galia turinčiu Dekretu Nr. 2687/1953⁽³²⁾, kuriame numatyta, kad iš užsienio investicijų įsteigtos įmonės vertinamos bent taip pat palankiai kaip kitos panašios šalies įmonės⁽³³⁾. Kai vienu metu šis klausimas buvo iškeltas, lošimo namų valdytojas (t. y. *Hyatt Regency*) pateikė prašymą įėjimo į Salonikų lošimo namus kainą nustatyti tokio pat dydžio kaip *Mont Parnès*, t. y. 6 EUR. Gavus Valstybės teisės tarybos išvadą (Išvada Nr. 631/1997), šis prašymas buvo patenkintas. Kadangi Salonikų lošimo namams licencija buvo išduota 1995 m., jiems taikytas reikalavimas 80 % įėjimo bilieto nominaliosios vertės pervesti valstybei⁽³⁴⁾.

III. PAGRINDAS PRADĖTI TYRIMĄ

- (27) Komisija pradėjo oficialų tyrimą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, nes jai kilo rimtų abejonų, susijusių su diskriminaciniu kelių konkrečiai nurodytų Graikijos lošimo namų, kuriems buvo taikomos palankesnė mokesstinė tvarka nei kitiems šalies lošimo namams, mokesčiniu vertinimu.
- (28) Komisijos nuomone, ginčijama priemonė nukrypsta nuo bendrųjų teisės normų, kuriose nustatytas įprastas nuo įėjimo į lošimo namus kainos imamas dydis, ir taip pagerinta pagalbos gavėjų konkurencinė padėtis.
- (29) Atrodė, kad ginčijama priemonė reišė Graikijos valstybės viešųjų pajamų praradimą ir ja suteiktas pranašumas lošimo namams, už įėjimą imantiems mažesnę mokesčių. Į Graikijos institucijų argumentą, kad tiesioginis mažesnės įėjimo kainos teikiamos naudos gavėjas yra klientas, Komisija atsakė, kad subsidija vartotojams gali būti laikoma valstybės pagalba įmonei, jeigu jos sąlyga yra šios įmonės parduodamos konkrečios prekės vartojimas arba teikiamos paslaugos naudojimas⁽³⁵⁾.

⁽³⁰⁾ Žr. 13 išnašą.

⁽³¹⁾ Paskelbimo nuoroda FEK 904, 6.12.1994.

⁽³²⁾ Įstatymo galią turintis Dekretas Nr. 2687/1953 dėl investicijų ir užsienio finansavimo apsaugos.

⁽³³⁾ Salonikų lošimo namams įstatymo galią turinčio Dekreto Nr. 2687/1953 nuostatos pradėtos taikyti Prezidento dekretu (PD) Nr. 290/1995, kuriame buvo nurodyta, kad jie turi būti vertinami taip pat kaip *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namai.

⁽³⁴⁾ Sprendimo pradėti procedūrą 16–18 punktai.

⁽³⁵⁾ Sprendimo pradėti procedūrą 19–23 punktai.

- (30) Komisija taip pat pažymėjo, kad apmokestinimo lygis neatrodė nustatytas atsižvelgiant į atskirų lošimo namų aplinkybes ⁽³⁶⁾; Komisija padarė pirminę išvadą, kad priemonė yra pasirinktinio pobūdžio ⁽³⁷⁾.
- (31) Komisijos nuomone, ginčijama priemonė galėjo iškreipti Graikijos lošimo namų tarpusavio konkurenciją ir verslo įsigijimo rinką Europoje. Komisija teigė visiškai gerbianti valstybių narių teisę reglamentuoti lošimus jų teritorijoje, laikantis ES teisės, tačiau nesutiko, kad darytina išvada, jog nagrinėjama priemonė negali iškreipti konkurencijos ir neturi poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai. Šiame pramonės sektoriuje veikiantys veiklos vykdytojai dažnai yra tarptautinės viešbučių grupės, kurių sprendimui investuoti priemonė gali turėti įtakos ir lošimo namai gali būti traukos centras turistams apsilankyti Graikijoje. Todėl Komisija padarė išvadą, kad priemonė galėjo iškreipti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ⁽³⁸⁾.
- (32) Komisija iš pradžių laikėsi nuomonės, kad priemonė yra neteisėta pagalba, nes Graikijos valdžios institucijos ją įgyvendino be išankstinio Komisijos pritarimo, ir kad pagalbą gali tekti susigrąžinti, laikantis 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles ⁽³⁹⁾ (toliau – Procedūrų reglamentas), 15 straipsnio.
- (33) Komisija nenustatė jokių priežasčių, dėl kurių ginčijamą priemonę būtų galima laikyti suderinama su vidaus rinka; priemonė atrodė esanti nepagrįsta pagalba lošimo namų, kuriems ji taikoma, veiklai ⁽⁴⁰⁾.
- (34) Komisija pažymėjo, kad jeigu pasitvirtintų jos abejonės dėl to, kad priemonė reiškia neteisėtą valstybės pagalbą, pagal Procedūrų reglamento 14 straipsnio 1 dalį ji privalėtų įpareigoti Graikiją susigrąžinti pagalbą iš jos gavėjų, nebent tai prieštarautų bendrajam teisės principui ⁽⁴¹⁾.

IV. IŠ GRAIKIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ IR SUINTE-RESUOTŲJŲ ŠALIŲ GAUTOS PASTABOS

- (35) Atlikdama oficialų tyrimą Komisija gavo pastabas iš Graikijos, *Elliniko Kazino Parnithas AE* (toliau – *Mont Parnès*) atstovo ir privačių Lutrakio lošimo namų (toliau – Lutrakio lošimo namai) atstovų.

⁽³⁶⁾ Sprendimo pradėti procedūrą 26–28 ir 37 punktai.

⁽³⁷⁾ Sprendimo pradėti procedūrą 24–29 punktai.

⁽³⁸⁾ Sprendimo pradėti procedūrą 30–32 punktai.

⁽³⁹⁾ Sprendimo pradėti procedūrą 34–35 punktai. OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

⁽⁴⁰⁾ Sprendimo pradėti procedūrą 36–38 punktai.

⁽⁴¹⁾ Sprendimo pradėti procedūrą 39–40 punktai.

IV.1. Graikijos ir Mont Parnès pastabos

- (36) Pagalbos gavėjo *Mont Parnès* lošimo namų atstovo pateiktos pastabos ir iš Graikijos valdžios institucijų gautos pastabos iš esmės nesiskiria ir bus kartu apibendrintos šiame skyriuje.

IV.1.1. Pagalbos buvimas

- (37) Ir Graikijos valdžios institucijos, ir *Mont Parnès* neigia kokios nors valstybės pagalbos buvimą. Jos tvirtina, kad valstybė neatsisako jokių pajamų, o jeigu ir atsisako, lošimo namai negauna jokios naudos.
- (38) Graikijos valdžios institucijų teigimu, kainų skirtumai yra tik kainų reguliavimo dalykas, nes padidintas mokestis yra vienoda atitinkamos išduodamų įėjimo bilietų kainos dalis.
- (39) Pasak Graikijos valdžios institucijų, tikslas, kurio siekta nustatant įėjimo kainą ir reikalaujant mokėjimo valstybei, yra ne didinti valstybės pajamas, bet atgrasyti mažai pajamų gaunančius asmenis nuo azartinių lošimų. Tai, kad iš įėjimo mokesčio valstybė taip pat gauna pajamų, nekeičia jo kaip kontrolės priemonės pobūdžio. Todėl Graikijos valdžios institucijos mano, kad reikalavimas išduoti įėjimo bilietą į lošimo namų lošimo zonas įeinantiems klientams už nustatytą kainą yra administracinė kontrolės priemonė, kuria nustatoma rinkliava, tačiau ji nėra mokesčio pobūdžio ir negali būti laikoma mokesčine našta, kaip konstatuota Valstybės tarybos (Graikijos aukščiausiasis administracinis teismas) sprendime Nr. 4027/1998 ⁽⁴²⁾.

- (40) Dėl skirtingiems lošimo namams taikomų skirtingų kainų Graikija nurodo, kad skiriasi įvairių lošimo namų ekonominės ir socialinės aplinkybės ir todėl jų negalima lyginti. Graikijos valdžios institucijos teigia, kad kainų skirtumai pateisinami viešosios tvarkos sumetimais. Jos visų pirma teigia, kad skirtingų lošimo namų aplinkybės pateisina ir visiškai atitinka skirtingos bilieto kainos nustatymo praktiką šalia didelių miesto centrų esančių lošimo namų ir kaimo vietovėje esančių lošimo namų, kur gyvena daugiausia kaimo gyventojai, kurių daugumos pajamos ir išsilavinimas yra menkesni ir kuriuos atgrasyti nuo azartinių lošimų reikia labiau nei miesto vietovių gyventojus.

⁽⁴²⁾ Valstybės taryba nurodė, kad taip yra todėl, jog a) teisės aktų leidėjas, siekdamas įstatymo tikslų, reikalauja parduoti bilietus tik į lošimų zoną įeinantiems asmenims, bet ne kitų šiose patalpose teikiamų paslaugų (viešbučio, restorano) naudotojams; b) įėjimo bilieto kaina nėra įtraukta į Įstatymo Nr. 2206/1994 2 straipsnio 6 dalyje pateiktą valstybės pajamų rūšių sąrašą; ir c) teisės aktų leidėjas yra numatęs galimybę nustatyti vienodą tvarką visiems lošimo namams pagal Įstatymą Nr. 2206/1994 arba nustatyti atskirą tvarką, jeigu nusprendžiama, kad yra ypatingų priežasčių tai padaryti.

- (41) Skundo pateikėjas Lutrakio lošimo namai pažymėjo, kad 2010 m. privatizavus Korfu lošimo namus įėjimo kaina nuo 6 EUR padidėjo iki 15 EUR, o tai, pasak Lutrakio lošimo namų, iš esmės neatitinka viešąją tvarka grindžiamų argumentų; Graikijos valdžios institucijos atsako, kad tolimesnė geografinė Korfu salos padėtis reiškia, kad Korfu lošimo namai nekonkuruoja su jokiais kitais Graikijos lošimo namais, todėl konkurencija negali būti iškreipiama. Graikijos valdžios institucijos taip pat teigia, kad privaloma, jog įėjimo kaina būtų atgrasanti, siekiant apsaugoti Korfu gyventojus, nes po privatizavimo pasikeitus lošimo namų veiklos sąlygoms neišvengiamai gerokai pailgės jų darbo valandos, padidės bendras veiklos lygis ir patrauklumas.
- (42) Jeigu pranašumas ir suteikiamas mažesnę kainą imantiems lošimo namams, nes jie pritraukia daugiau klientų, Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* nesutinka su nuomone, kad būtina prarandamos valstybės pajamos. Be to, nėra aišku, kad, jeigu įėjimo kaina būtų didesnė, šie tariami pagalbos gavėjai surinktų valstybei daugiau pajamų, todėl tariamos negautos pajamos yra hipotetinės. Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* teigia, kad dėl mažesnės įėjimo kainos naudą gauna klientas ir kad kainos dalis, kuri lieka lošimo namams, yra didesnė tuose lošimo namuose, kuriuose imama 15 EUR įėjimo kaina, ir tai yra naudinga didesnę kainą nustačiusiems lošimo namams.
- (43) Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* tvirtina, kad poveikio konkurencijai ar prekybai nėra, nes kiekvienas lošimo namas turi vietos rinką. Jie nesutinka, kad galima konkurencija su kitų rūšių azartiniais lošimais, apie kurią kalbama sprendime pradėti procedūrą, ir pažymi, kad azartiniai lošimai internetu šiuo metu Graikijoje yra neteisėti.
- (44) Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* teigia, kad net jeigu ir būtų pripažinta, jog sumažinta 6 EUR įėjimo kaina galėjo ar dar gali paveikti užsienio įmonės sprendimą investuoti į Graikijos lošimo namus, užsienio įmonė visada galės pasinaudoti įstatymo galią turinčiu Dekretu Nr. 2687/1953, kaip tai padarė *Hyatt Regency Xenodochiaki kai Touristiki* (Salonikai) AE Salonikų lošimo namų atveju.
- (45) Skundo pateikėjas teigia, kad pagalbos gavėjai gali neapmokestinti įėjimo, tačiau vis vien turi mokėti 80 % rinkliavą, ir, jo teigimu, tai labai aiškiai rodo, kad priemonė yra valstybės pagalba; Graikijos valdžios institucijos atsako, kad ši praktika yra išimtinė, nes lošimo namai šia galimybe naudojasi, kad siūlytų nemokamą įėjimą daugiausia labai svarbiems asmenims arba įžymybėms ir kad ši praktika prieštarauja mokesčių teisei (Įstatymas Nr. 2238/1994), nes 80 % bilieto kainos mokėjimas valstybei iš pačios įmonės išteklių nepripažįstamas produktyviomis išlaidomis ir negali būti atskaitytas iš įmonės pajamų, todėl taip besielgianti įmonė patiria didelę mokesstinę naštą.
- (46) Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* dar atkreipia Komisijos dėmesį į kitus lošimo namų skirtumus pagal įvairias mokesčių ir reguliavimo priemones. Jos teigia, kad šie skirtumai yra palankūs skundo pateikėjui Lutrakio lošimo namams ir kompensuoja pranašumus, kurių jų gavėjai įgyja dėl mažesnės įėjimo kainos. Visų pirma kiekvienas lošimo namas moka metinio bruto pelno procentinę dalį valstybei, tačiau pagal įstatymą Lutrakio lošimo namai moka mažiau nei kiti. Komisija pirmiausia pažymi, kad, jeigu iš tikrųjų egzistuoja kitos Graikijos valdžios institucijų ir *Mont Parnès* nurodytos priemonės, jos gali būti atskira pagalbos priemonė Lutrakio lošimo namams, jeigu tik yra įvykdytos visos galiojančių ES valstybės pagalbą reglamentuojančių teisės aktų sąlygos. Tačiau bet kuriuo atveju jos skiriasi nuo vertinamos priemonės ir nepatenka į šio sprendimo taikymo sritį.
- (47) Galiausiai Graikija nurodė svarstanti galimybę pakeisti savo lošimo namų kainodaros politiką, kad pašalintų jų diskriminaciją. Tačiau ji Komisijai kol kas nepranešė, kad tokie pakeitimai būtų įgyvendinami.
- (48) Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* nepateikė jokių pastabų dėl kokios nors pagalbos suderinamumo ir teisėtumo.

IV.1.2. Pagalbos kiekybinis įvertinimas ir susigrąžinimas

- (49) Subsidiariai Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* teigia, kad, net jei būtų konstatuota, kad vertinama priemonė yra neteisėta ir nesuderinama valstybės pagalba, šios pagalbos susigrąžinimas prieštarautų dviem principams.

— Pagalbos susigrąžinimas prieštarautų pagrįstų piliečių lūkesčių principui. Įėjimo į lošimo namus kainos klausimas, o konkrečiau – kokio masto finansinė našta lošimo namams turėtų būti įėjimo kaina, beveik prieš 15 metų buvo pateiktas Valstybės tarybai⁽⁴³⁾. Valstybės taryba pagal nacionalinę teisę nusprendė, kad įėjimo kaina nėra mokesčio pobūdžio, o tai netiesiogiai rodo, kad dėl jos lošimo namai nepatiria ekonominės naštos. Todėl naudą gaunantys lošimo namai galėjo pagrįstai veikti vadovaudamiesi prielaida, kad jokios valstybės pagalbos dėl šių kainų skirtumų, kurie nelaikyti ekonomine našta pagal nacionalinę teisę, negali būti.

— Jis prieštarautų principui, kad teise negalima piktnaudžiauti. Graikijos valdžios institucijų ir *Mont Parnès* teigimu, kadangi Lutrakio lošimo namai padavė skundą Komisijai tik praėjus penkiolikai metų po ginčijamos priemonės patvirtinimo (1995 m.), jie

⁽⁴³⁾ Valstybės tarybos sprendimas Nr. 4027/1998. Taip pat žr. šio sprendimo 39 išnašą.

piktnaudžiavo savo teise kreiptis į Komisiją, kad apgintų savo interesus ir teises pagal SESV nustatytas valstybės pagalbos taisykles.

(50) Dėl susigrąžintinos sumos apskaičiavimo Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* nesutinka su Lutrakio lošimo namų siūlomą skaičiavimo metodu, pagal kurį brangesnių ir pigesnių lošimo namų mokesčio vienam klientui skirtumą reikėtų padauginti iš klientų, įėjusių į pagalbą gavusių lošimo namus, skaičiaus. Jų teigimu, toks apskaičiavimo metodas turi trūkumų ir yra savavališkas, nes nėra aišku, kad imdami didesnę kainą už bilietą tariami pagalbos gavėjai *Mont Parnès*, Salonikų ir Korfu⁽⁴⁴⁾ lošimo namai turėtų tą pačią klientūrą.

IV.2. Iš Lutrakio lošimo namų gautos pastabos

(51) Lutrakio lošimo namai teigia, kad nacionalinės teisės aktuose nustatytos priemonės reiškia mokesstinę diskriminaciją tam tikrų lošimo namų naudai, nes vienoda nuo įėjimo bilieto kainos skaičiuojama 80 % rinkliava, kuri turi būti pervesta valstybei, taikoma skirtingai mokesčio bazei, t. y. dviem skirtingoms valstybės nustatytoms įėjimo kainoms. Pagalbą gaunančių lošimo namų įėjimo kaina yra gerokai mažesnė nei įėjimo į kitus lošimo namus kaina (6 EUR vietoj 15 EUR), todėl valstybė praranda pajamas, ir, atsižvelgiant į tai, kad taip iškreipiama konkurencija, teikiama valstybės pagalba.

(52) Lutrakio lošimo namai taip pat tvirtina, kad priemonė nėra objektyviai pateisinama, nes mažesnės įėjimo į pagalbą gaunančius lošimo namus kainos nustatymas iš tikrųjų prieštarauja socialiniam tikslui ir įėjimo į lošimo namus kainos nustatymo pateisinimui bei ypatybėms, kurios buvo aptartos Valstybės tarybos sprendime Nr. 4027/1998. Lutrakio lošimo namų teigimu, negalima pagrįsti teigti, kad administracinės kontrolės ir socialinės apsaugos tikslus galima pasiekti, taikant skirtingą įėjimo bilietų kainą – įėjimas į *Mont Parnès* lošimo namus, esančius tik maždaug 20 km nuo miesto centro, kainuoja 6 EUR, į Lutrakio lošimo namus, nuo Atėnų miesto centro nutolusius maždaug 85 km, įėjimas kainuoja 15 EUR; įėjimas į Salonikų lošimo namus, esančius tik apie 8 km nuo Salonikų miesto centro, kainuoja 6 EUR, o Chalkidikėje, esančioje maždaug 120 km nuo Salonikų miesto centro, įėjimas į lošimo namus kainuoja 15 EUR.

(53) Lutrakio lošimo namai pažymi, kad anksčiau Graikija yra teigusi, jog mažesnė 6 EUR įėjimo kaina yra grindžiama ypatingomis kiekvienų pagalbą gaunančių lošimo namų aplinkybėmis, daugiausia susijusiomis su geografine

vietove (kuri lemia tam tikras ekonomines, socialines, demografines ir kitas specifines ypatybes), tačiau 2010 m. rugpjūčio mėn. po privatizavimo Korfu lošimo namai be jokio paaiškinimo, kodėl šios ypatingos aplinkybės nebetaikomos, už įėjimą pradėjo imti 15 EUR mokesťį.

(54) Dėl susigrąžintinos sumos dydžio Lutrakio lošimo namai teigia, kad susijusi suma – tai vienam klientui tenkančio mokesčio skirtumas, padaugintas iš klientų, įeinančių į pagalbą gaunančius lošimo namus, skaičiaus.

(55) Dėl atskirų Graikijos ir *Mont Parnès* nurodytų priemonių, kurios, jų nuomone, yra palankios Lutrakio lošimo namams, pagrindinė iš jų – esą Lutrakio lošimo namai moka valstybei mažesnę nei kiti lošimo namai metinio bruto pelno dalį, Lutrakio lošimo namai nurodo, kad iš tikrųjų pagal atskirą susitarimą su valdžios institucijomis jie yra sumokėję tiek pat kiek ir jų konkurentai.

V. VERTINIMAS

(56) Vertintiną priemonę sudaro mokesstinė diskriminacija tam tikrų lošimo namų naudai, kurią Graikijos valdžios institucijos įgyvendino, vienu metu taikydamos įvairias nuostatas⁽⁴⁵⁾, kuriose nustatyta vienoda 80 % rinkliava nuo įėjimo į lošimo namus kainos ir nustatytos skirtingos reguliuojamos kainos valstybiniais ir privatiems lošimo namams, t. y. 6 EUR valstybei priklausantiems lošimo namams ir 15 EUR privatiems lošimo namams, todėl privatūs lošimo namai atsidūrė konkurenciniu požiūriu nepalankesnėje padėtyje⁽⁴⁶⁾.

V.1. Valstybės pagalbos buvimas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį

(57) Kad išsiaiškintų, ar priemonė reiškia valstybės pagalbą, kuriai taikomos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nuostatos, Komisija turi įvertinti, ar ji atitinka šios Sutarties 107 straipsnio 1 dalie sąlygas. 107 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad „išskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai.“

(58) Atitinkamai Komisija įvertins, ar ginčijama priemonė atitinka visas keturias reikalaujamas sąlygas, kad būtų laikoma valstybės pagalba pagal 107 straipsnio 1 dalį.

⁽⁴⁴⁾ Rodo lošimo namai čia nepaminėti, nes jie nuo 1999 m. taiko 15 EUR įėjimo mokesťį ir todėl jiems joks susigrąžinimas neturėtų įtakos, atsižvelgiant į tuometinį Procedūrų reglamento 15 straipsnyje nustatytą dešimties metų senaties terminą.

⁽⁴⁵⁾ Visų pirma įstatymo galią turintis Dekretas Nr. 2687/1953; Įstatymas Nr. 2206/1994; 1995 m. lapkričio 16 d. ministro sprendimas Nr. 1128269/1226/0015/POL.1292 (FEK 982/B/1995); ir 2003 m. balandžio 30 d. Įstatymas Nr. 3139.

⁽⁴⁶⁾ Vertinama priemonė susijusi su valstybiniais lošimo namais ir vienais privačiais lošimo namais. Salonikų lošimo namai, kurie taikant išimtį buvo vertinami taip pat kaip ir valstybiniai lošimo namai, kaip paaiškinta kituose šio sprendimo punktuose.

V.1.1. Suteiktas pranašumas

- (59) Kad būtų laikoma valstybės pagalba, priemonė turi suteikti pagalbos gavėjams pranašumą – jie turėtų nemokėti mokesčių, kurie paprastai turėtų būti padengiami iš jų pačių biudžeto.
- (60) Graikijos valdžios institucijos teigė, kad, pirma, priemonei valstybės pagalbos taisyklės netaikomos, nes visi Graikijoje veikiantys lošimo namai turi mokėti valstybei vienodą mokestį, t. y. 80 % kiekvieno įėjimo bilieto vertės, o skirtingo vertinimo elementas atsiranda dėl 1994 ir 1995 m. teisės aktuose nustatytos kainodaros politikos, nustačius 15 EUR įėjimo į lošimo namus, licencijuotus pagal Įstatymą Nr. 2206/1994, kainą.
- (61) Graikijos valdžios institucijos taip pat teigia, kad kaina už įėjimą – tik administracinės kontrolės priemonė, o ne mokestis, nes pagal Valstybės tarybos sprendimą Nr. 4025/1998 įėjimo į lošimo namus kainos nustatymas turi socialinį pobūdį ir nėra mokestinė priemonė.
- (62) Pirmiausia reikėtų pažymėti, kad kainų nustatymo Įstatyme Nr. 2206/1994 negalima taip paprastai apibūdinti kaip įprastos kainodaros politikos, nes atrodo, kad visi lošimo namai gali laisvai iš vartotojų imti mažesnę įėjimo mokestį arba netgi išvis padaryti įėjimą nemokamą, nors visais atvejais jiems taikoma pareiga mokėti valstybei 80 % išduoto įėjimo bilieto vertės, nepaisant to, ar vartotojas iš tikrųjų turėjo mokėti už įėjimą.
- (63) Bet kuriuo atveju, taikant ES valstybės pagalbos taisykles, neturi reikšmės tai, ar vertinama priemonė yra mokestis, ar kainų nustatymo priemonė, nes 107 straipsnis taikomas pagalbai „bet kokia forma“, jeigu suteikiamas pranašumas. To, kad pagrindinis jos tikslas nėra mokesčių pajamų gavimas, savaime nepakanka, kad šios priemonės nebūtų galima laikyti valstybės pagalba.
- (64) NET jei būtų pripažinta, kad įėjimo į lošimo namus kainos nustatymas gali turėti socialinį tikslą, klausimas, ar tai yra valstybės pagalbai prilygstantis pranašumas, turi būti vertinamas pagal poveikį atskiroms įmonėms, siekiant nustatyti, ar kai kurios įmonės valstybei duoda mažiau pajamų. Kadangi nuo bendros 15 EUR įėjimo kainos taikymo buvo atskirai atleidžiami konkretūs lošimo namai ir visų pirma kadangi 80 % rinkliava turi būti mokama valstybei nuo mažesnės kainos, kurią lošimo namai privalo imti (iš esmės, žr. pirmiau), šioms lošimo namams suteikiamas pranašumas.
- (65) Komisija pripažįsta valstybių narių teisę apibrėžti priemonę kaip mokestinę ar kitokią priemonę pagal jų pačių nacionalinę teisę. Komisijos vertinimu niekaip nesiekama aiškinti nacionalinės teisės. Tačiau dėl šios priemonės tampa įmanoma valstybei nuolat mokėti 80 % nuo kiekvieno lošimo namų išduoto įėjimo bilieto kainos. Be to, Komisija pažymi, kad pagal nacionalinę teisę (visų pirma Įstatymą Nr. 2206/1994 ir 1995 m. ministro sprendimą) mokėtinos sumos turi būti deponuotos atitinkamam pelno mokesčio biurui⁽⁴⁷⁾. Todėl, nors tai neturi įtakos priemonės kvalifikavimui pagal nacionalinę teisę, Komisija pažymi, kad priemonė turi panašų į mokestinės priemonės poveikį. Todėl vien šio sprendimo ir įvertinimo pagal ES valstybės pagalbos teisę tikslais Komisija šiame sprendime priemonę vadina „mokestine priemone“, „mokesčiu“ arba „apmokestinimu“.
- (66) Dėl vertinamos priemonės, t. y. mokestinės diskriminacijos, atsirandančios dėl bendro vienodo mokesčio nuo įėjimo, taikomo nevienodai reguliuojamoms įėjimo kainoms, poveikio Graikijoje valstybei priklausantys lošimo namai įgyja pranašumą prieš privačius lošimo namus. Bendras dviejų valstybės priemonių poveikis yra toks, kad privatūs lošimo namai turi mokėti valstybei 12 EUR mokestį nuo įėjimo kainos už vieną asmenį (80 % nuo 15 EUR), o valstybiniai lošimo namai moka tik 4,80 EUR (80 % nuo 6 EUR)⁽⁴⁸⁾.
- (67) Šia priemone Graikijos valstybė valstybinius lošimo namus atleidžia nuo naštos, kuri jiems kitu atveju būtų tekusi, jeigu apmokestinimas būtų nediskriminacinis ir neutralus konkurencijos požiūriu. Nediskriminacinis ir konkurencijos požiūriu neutralus apmokestinimas Graikijoje iš esmės buvo nustatytas Įstatymu Nr. 2206/1994 dėl lošimo namų steigimo, veiklos vykdymo ir priežiūros, kuriuo nustatyta 15 EUR įėjimo kaina ir valstybei mokėtinas 80 % šios kainos mokestis. Tačiau Graikijos valstybė netaikė šios nediskriminacinės ir konkurencijos požiūriu neutralios apmokestinimo sistemos valstybiniams lošimo namams (arba privatiems Salonikų lošimo namams, kurie vertinami taip pat) ir leido jiems mokėti 4,80 EUR mokestį nuo įėjimo kainos, todėl vertino šias įmones palankiau. Šiems lošimo namams pagal bendras jų pajamas teko lengvesnė mokesčių našta vienam asmeniui. Visos bendros jų pajamos apima pajamas ne tik iš mokamo įėjimo (vien už įėjimo bilietų kainą), bet ir iš

⁽⁴⁷⁾ Minėto 1995 m. ministro sprendimo 10.1 punktą: „Valstybės rinkliavos deponuojamos mokesčių biure, atsakingame už įmonės pajamų apmokestinimą, iki kiekvieno mėnesio dešimtos dienos, kartu pridėdant per praėjusį mėnesį surinktų rinkliavų ataskaitą“.

⁽⁴⁸⁾ Nepaisant pirmiau pateiktos nuorodos į valstybinius lošimo namus, Komisija pažymi, kad išimties tvarka mažesnė įėjimo į valstybinius lošimo namus kaina taip pat taikoma ir vieniems privatiems lošimo namams (Salonikų lošimo namams), kaip paaiškinta kituose šio sprendimo punktuose.

kitų pajamų šaltinių, pvz., azartinių lošimų, apgyvendinimo, baro ir restorano paslaugų, pasirodymų ir kt.

- (68) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką pagalbos sąvoka apima ne tik pozityvią naudą, bet ir priemones, kuriomis įvairiomis formomis sumažinami mokesčiai, kurie paprastai įtraukiami į įmonės biudžetą ir kurie, nebūdami subsidijomis griežtąja šio žodžio prasme, yra panašaus pobūdžio ir turi tokį patį poveikį⁽⁴⁹⁾. Tokia nauda gali būti teikiama įvairiai sumažinant įmonės mokesčių našą, įskaitant mokesčio bazės sumažinimą.
- (69) Šiuo atveju Korfu, *Mont Parnès* ir Salonikų lošimo namai (o iki 1999 m. – ir Rodo lošimo namai)⁽⁵⁰⁾ gavo panašią į mokesčio bazės sumažinimą naudą, nes, kaip paaiškinta pirmiau, šiems lošimo namams galioja specialios nuostatos, pagal kurias nustatomas mažesnis nei kitiems lošimo namams jų už vieną įleistą asmenį mokamas mokestis.
- (70) Graikijos valdžios institucijos pažymėjo, kad tiesioginis mažesnės mokesčio naštos naudos gavėjas yra klientas. Tačiau net jeigu galima būtų teigti, kad klientai gauna naudą ir dėl sumažintos mokesčio už įėjimą naštos, nes iš viso jiems tenka mokėti mažesnę kainą, tai nedraudžia priemonei suteikti pranašumą atitinkamoms įmonėms, šiuo atveju – pagalbą gaunantiems lošimo namams, nes jie moka mažiau mokesčių už vieną įleistą klientą.
- (71) Mokesčių bylose įrodyta, kad atleidimas nuo kliento nominaliai sumokėtų, tačiau tiekėjo surinktų mokesčių gali būti laikomas valstybės pagalba, kaip ir kitos skatinamosios priemonės vartotojams pirkti konkrečias prekes ir paslaugas⁽⁵¹⁾.
- (72) Laikydami tokios ankstesnės praktikos, Komisija mano, kad mokesčių vartotojams sumažinimas gali būti valstybės pagalba įmonėms, jeigu sumažinimo sąlyga yra įmonės tiekiamos konkrečios prekės ar teikiamos paslaugos naudojimas⁽⁵²⁾. Todėl argumentas, kad tiesioginis naudos gavėjas yra klientas, nėra kliūtis valstybės pagalbai konstatuoti.
- (73) Be to, atsižvelgiant į Graikijos lošimo namų paprotinę komercinę praktiką atsisakyti įėjimo bilieto kainos ir kartu mokėti valstybei įėjimo mokestį (80 % nominalios bilieto vertės), mokesčių administracija valstybiniais lošimo namams suteikia dar didesnę naudą, nes privatūs lošimo namai moka gerokai didesnę kliento įleidimo kainą, t. y. nuo įėjimo kainos mokėtinas mokestis yra

12 EUR, palyginti su valstybiniais lošimo namais, turinčiais finansuoti tik 4,80 EUR iš visų jų verslo pajamų.

- (74) Graikijos valdžios institucijų teigimu, praktika leisti pagalbą gaunantiems lošimo namams tam tikromis savaitės dienomis neapmokestinti įėjimo yra išimtinė. Tačiau tai konkrečiai numatyta nacionalinės teisės aktuose (1995 m. ministro sprendime). Graikija teigė, kad ši praktika taikoma tik labai svarbiems asmenims arba įžymybėms, tačiau Komisija turi įrodymų, viešai prieinamos informacijos, pvz., lankstinukų, kuriuose apie nemokamą įėjimą skelbiama laikraščiuose ir internete, ir tai rodo, kad pagal susiformavusį paprotį tam tikromis savaitės dienomis įėjimas yra nemokamas visiems klientams (pavyzdžiui, Salonikų lošimo namai savo interneto svetainėje reklamuoja, kad nuo sekmadienio iki ketvirtadienio įėjimas į šiuos lošimo namus yra visada nemokamas)⁽⁵³⁾. Todėl neatrodo, kad tarp pagalbą gaunančių lošimo namų nemokamo įėjimo praktika būtų išimtinė.
- (75) Graikija teigė, kad tokia praktika prieštarauja nacionalinei mokesčių teisei; Komisija pažymi, kad leidimas neapmokestinti įėjimo yra aiškiai numatytas nacionaliniame įstatyme, reglamentuojančiame lošimo namų veiklą, ir pagalbą gaunantys lošimo namai akivaizdžiai juo naudojami.
- (76) Graikija tvirtino, kad 80 % bilieto kainos, kurie yra mokami valstybei iš lošimo namų nuosavų lėšų, nėra pripažįstami produktyviomis išlaidomis ir pagal Graikijos mokesčių teisę jų neleidžiama atskaityti iš įmonės pajamų, todėl tokią praktiką vykdanči įmonė patiria didelę mokestinę našą. Komisija pažymi, kad toks argumentavimas iš tikrųjų atitinka skundo pateikėjo teiginį, kad dėl didelės mokesčių naštos, atsirandančios mokant mokestį iš savo pačių pajamų, privatūs lošimo namai iš tikrųjų negali sau leisti neapmokestinti įėjimo; todėl tai tik patvirtina argumentą, kad mažesnę kainą nustatantiems lošimo namams suteikiamas pranašumas.
- (77) Graikija taip pat teigė, kad dėl to, jog lošimo namai išlaiko 20 % nevienodos įėjimo kainos, pranašumas suteikiamas didesnę kainą nustatantiems lošimo namams, gaunantiems pastovias grynąsias 3 EUR pajamas, palyginti su valstybinių lošimo namų gaunamais 1,20 EUR. Šis argumentas yra klaidinantis, nes juo nepaisoma dviejų faktinių aplinkybių, kurios yra labai svarbios, norint tinkamai suvokti iš tikrųjų antikonkurencinį priemonės poveikį. Viena, dėl to, kad valdžios institucijos tam tikriems lošimo namams nustatė mažesnes bilietų kainas, įskaitant įėjimo kainą, šie lošimo namai tampa patrauklesni klientams, ir todėl i) paklausa nukrypsta nuo tendencijos, kuri vyrautų, jeigu lošimo namai konkuruotų tik savo pranašumais, vien pagal individualią siūlomų paslaugų aprėptį ir kokybę, ir ii) kitiems dalykams nesiskiriant, dirbtinai didinamas įleistų klientų skaičius. Kita, kaip jau paaiškinta pirmiau, pajamos iš įėjimo kainos sudaro tik nedidelę visų pajamų, kurias įmonei suteikia

⁽⁴⁹⁾ 2001 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, Rink. p. I-8365.

⁽⁵⁰⁾ Rodo lošimo namai pradėjo imti 15 EUR įėjimo mokestį po privatizavimo 1999 m. ir nuo to laiko mokėjo 80 % šios kainos mokestį.

⁽⁵¹⁾ Žr., pvz., 2010 m. gegužės 26 d. Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos sudarant susitarimą dėl mokesčių, kurią Belgija suteikė bendrovei „Umicore S.A.“ (buvusiai „Union Minière S.A.“). OL L 122, 2011 5 11, p. 76

⁽⁵²⁾ 1998 m. sausio 21 d. Komisijos sprendimas 98/476/EB dėl mokesčių lengvatų pagal Vokietijos pajamų mokesčio įstatymo 52 straipsnio 8 dalį, OL L 212, 1998 7 30, p. 50.

⁽⁵³⁾ Salonikų lošimo namai siūlo nemokamą įėjimą nuo 7 ryto iki 8 vakaro nuo sekmadienio iki ketvirtadienio (nuo sausio 10 d.), <http://www.regencycasinos.gr/en-GB/Promotion/Kliroseis/Kliroseis.aspx>.

pritrauktas lošimo namų klientas ir iš kurių lošimo namams tenka mokėti mokesčių nuo įėjimo kainos, dalį.

(78) Galiausiai tai, kad dėl mokesstinės diskriminacijos suteikiamas pranašumas, pripažįstama pačiose atitinkamose nacionalinėse nuostatose. Kaip pranešė Graikijos valdžios institucijos, Salonikų lošimo namams leidžiama imti mažesnę įėjimo kainą ir mokėti mažesnę mokesčių pagal 1953 m. įstatymo galią turintį dekretą, pagal kurį iš užsienio kapitalo įsteigtoms įmonėms taikomas palankiausias nacionalinėms įmonėms galiojantis režimas. Nors Graikijos valdžios institucijos teigia, kad nagrinėjama schema nesuteikiama pranašumo, vis dėlto jos ją taiko Salonikų lošimo namams, remdamosi tuo, kad tai yra palankiausias vidaus įmonėms taikomas režimas, palyginti su ne tokiu palankiu, taikomu kitiems privatiems lošimo namams.

(79) Subsidiariai Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* atkreipia dėmesį į kitus lošimo namų skirtumus, susijusius su mokesčių arba reguliavimo priemonėmis, kurios, jų nuomone, yra palankios skundo pateikėjui Lutrakio lošimo namams ir taip atsveria visus pranašumus, kuriuos pagalbos gavėjai gauna dėl mažesnės įėjimo kainos⁽⁵⁴⁾; Komisija pažymi, kad teiginys, jog viena priemonė (bendro apmokestinimo skirtumas) turėtų būti kompensuojama kita (įėjimo bilietų kainų skirtumas ir konkretus mokesčių, kuriuo ši kaina apmokestinama), negali būti pripažintas argumentu, pagrindžiančiu nuomonę, kad vertinama priemonė nėra valstybės pagalba. Bet kuriuo atveju, kaip minėta, šie aspektai skiriasi nuo vertinamos priemonės ir šis sprendimas jų neapima (žr. 46 punktą).

(80) Komisija daro išvadą, kad vertinama priemonė, konkrečiai – mokesstinė diskriminacija, kurią lemia bendras vienodo nuo įėjimo kainos mokamo mokesčio, taikomo nevienodoms reguliuojamosioms kainoms, poveikis suteikia pranašumą lošimo namams, kuriuose nustatyta mažesnė įėjimo kaina.

V.1.2. Valstybės išteklių ir priskirtinumas valstybei

(81) Minėtas pranašumas yra priskirtinas valstybei ir finansuojamas iš valstybės išteklių.

(82) Kaip paaiškinta, mokesstinę diskriminaciją lemia įvairūs Graikijos valstybės priimti administraciniai aktai, dekretai

ir taisyklės, įskaitant visų pirma: Įstatymą Nr. 2206/1994; 1995 m. ministro sprendimą; 2003 m. balandžio 30 d. Įstatymą Nr. 3139; įstatymo galią turintį Dekretą Nr. 2687/1953; EOT Generalinio sekretoriato (valdančio valstybinius lošimo namus) sprendimus, priimtus pagal Įstatymą Nr. 1624/1951 ir Dekretą Nr. 4109/1960, konkrečiai – 1991 m. lapkričio 21 d. EOT sprendimą Nr. 535633, kuriuo į *Mont Parnès* lošimo namus nustatoma 2 000 GRD įėjimo kaina, ir 1992 m. kovo 24 d. EOT sprendimą Nr. 508049, kuriuo į Korfu ir Rodo lošimo namus nustatoma 1 500 GRD kaina (Korfu lošimo namų atveju vėliau ši kaina 1997 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. 532691 pakeista į 2 000 GRD); ir kiekvieniems lošimo namams pagal nacionalinę teisę suteiktas licencijas, patvirtinančias atitinkamą įėjimo kainą ir pareigą mokėti 80 % konkrečiuose lošimo namuose taikomos kainos mokesčių.

(83) Be to, mokesstinė diskriminacija yra finansuojama naudojant valstybės išteklius. Jeigu valstybė praranda pajamas, kurias įprastomis aplinkybėmis ji būtų turėjusi gauti iš įmonės, atitinkama priemonė yra finansuojama naudojant valstybės išteklius.

(84) Mokesčiniu požiūriu valstybiniai lošimo namams suteikiamą pranašumą šiuo atveju sudaro mokesčio bazės, nuo kurios yra skaičiuojamas 80 % įėjimo mokesčių, dirbtinis sumažinimas nuo bendros 15 EUR nominaliosios bilieto kainos vertės iki 6 EUR valstybiniuose lošimo namuose.

(85) Teisingumo Teismas yra konstatavęs, kad tokio pobūdžio diskriminacinis mokesčio bazės sumažinimas lemia valstybės mokesčių pajamų praradimą ir pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį tai prilygsta valstybės išteklių panaudojimui⁽⁵⁵⁾. Apskritai nagrinėjamu atveju Graikijos valstybė atsisako mokesčių pajamų iš valstybinių lošimo namų, sudarančių 7,20 EUR už įėjimą, t. y. ši suma yra 12 EUR mokesčio nuo įėjimo kainos, kuri valstybei perveda privatūs lošimo namai, ir 4,80 EUR mokesčio nuo įėjimo kainos, kuri valstybei perveda valstybiniai lošimo namai, skirtumas. Tačiau vertinant kiekvienų lošimo namų pagalbos gavėjų gautą pranašumą galima atsižvelgti į tam tikras korekcijas (papildomai paaiškintas V.4 skyriuje „Kiekio apskaičiavimas ir susigrąžinimas“, visų pirma atrodytų, kad iki 2000 m. *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namai nemokėjo valstybei jokio įėjimo mokesčio, todėl

⁽⁵⁴⁾ Kiekvieni lošimo namai moka metinio bruto pelno dalį valstybei; svarbiausia čia nurodyta priemonė yra tokia, kai pagal įstatymą iš Lutrakio lošimo namų reikalaujama mažesnės dalies nei iš kitų. Tačiau Lutrakio lošimo namai per oficialų tyrimą teigė, kad praktiškai pagal atskirą susitarimą su valdžios institucijomis jie mokėjo tokią pat sumą kaip ir jų konkurentai.

⁽⁵⁵⁾ 2006 m. sausio 10 d. Sprendimas *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, Rink. p. I-289. Taip pat žr. 2004 m. rugsėjo 22 d. Komisijos sprendimą byloje N 354/04 *Irish Holding Company Regime*, OL C 131, 2005 5 28, p. 10. Šiuo klausimu taip pat žr. Komisijos pranešimą dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms, OL C 384, 1998 12 10, p. 3.

tokiu atveju pranašumas prilygsta 12 EUR mokesčiui nuo įėjimo kainos, kuri valstybei perveda privatūs lošimo namai).

(86) Graikija teigė, kad, kadangi lošimo namai, imantys mažesnę įėjimo mokesčių, taip gali pritraukti daugiau klientų, negalima tvirtai teigti, kad valstybė praranda pajamas. Graikija tvirtina, kad todėl priemonė nėra valstybės pagalba.

(87) Kaip minėta sprendime pradėti procedūrą, Komisija nesutinka su šiuo argumentu. Laikydamosi savo ankstesnės praktikos, Komisija mano, kad tai, jog sumažinus mokesčių kai kuriems mokesčių mokėtojams dėl šio mokesčio gali padidėti bendras surenkamų pajamų lygis, nebūtinai reiškia, kad priemonė nėra finansuojama iš valstybės išteklių⁽⁵⁶⁾.

(88) Graikijos valdžios institucijų argumentas yra klaidingas, nes lyginamasis kriterijus, kuriuo remdamosi jos tikrina mokesstinės diskriminacijos poveikį valstybės biudžetui, yra iškreipiamas dėl pranašumo, susijusio su šia priemone. Savo motyvavime Graikijos valdžios institucijos atsižvelgė į dinamišką kainos sumažinimo poveikį, kuris gali padidinti paklausą, ir atitinkamai surenkamą mokesčių, nes surenkamas mokesčių yra proporcingas įėjusių žmonių skaičiui. Tačiau toks palyginimas yra netinkamas, nes paklausa didėja dėl pačios nelygybės, susidarancios dėl pranašumo, t. y. aplinkybės, kad egzistuoja mažesnė kaina ir todėl nuo įėjimo kainos mokamo mokesčio našta yra mažesnė.

(89) Bet kuriuo atveju Graikijos valdžios institucijos nepateikė jokių įrodymų, kad bendros mokesstinės pajamos iš lošimo namams taikomo nuo įėjimo kainos mokamo mokesčio yra maksimaliai didinamos dėl šios nevienodų kainų tendencijos. Jeigu Komisija vadovautųsi motyvavimu, kad sumažinus įėjimo kainą iki 6 EUR surenkama daugiau mokesčių, mokesstinės pajamos būtų maksimaliai padidintos, jeigu visi įėjimo bilietai visuose lošimo namuose (valstybiniuose ir privačiuose) kainuotų 6 EUR, o tai neatitinka Graikijos teiginio, kad tai pasiekama dėl mokesstinės diskriminacijos, atsirandančios taikant nevienodus kainas.

(90) Todėl ginčijamas pranašumas yra finansuojamas iš valstybės išteklių.

⁽⁵⁶⁾ 2003 m. vasario 17 d. Komisijos sprendimas 2003/515/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Nyderlandai įgyvendino tarptautinės finansavimo veiklos srityje (pagalbos priemonė Nr. C 52/01), OL L 180, 2003 7 18, p. 52, 84 punktas.

V.1.3. Pasirinktinumas

(91) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, ji turi būti specifinė arba pasirinktinė, nes palaiko „tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą“.

(92) Pagal Teisingumo Teismo praktiką⁽⁵⁷⁾, „kalbant apie atrankos sąlygos, kuri yra sudėtinė valstybės pagalbos dalis, įvertinimą, iš nusistovėjusios Bendrijos teismų praktikos yra aišku, kad EB 87 straipsnio 1 dalis reikalauja nustatyti, ar pagal konkrečią teisinę sistemą nacionalinė priemonė gali labiau palaikyti „tam tikras įmones ar prekes“ nei kitas, kurios pagal minėtos sistemos siekiamus tikslus yra panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje“⁽⁵⁸⁾. Teisingumo Teismas taip pat yra ne kartą konstatavęs, kad SESV 107 straipsnio 1 dalyje nedaroma skirtumo tarp valstybės pagalbos priešasčių ar tikslų, tačiau jie apibrėžiami pagal jų poveikį⁽⁵⁹⁾. Laikantis pačios Komisijos praktikos ir ES teismų praktikos mokesčių bylose, susijęs pasirinktinis pranašumas gali atsirasti dėl teisėkūros, reguliavimo ar administracinio pobūdžio mokesčių nuostatų išimties arba mokesčių institucijų diskrecinės praktikos. Tačiau pasirinktinis priemonės pobūdis gali būti pateisinamas „sistemos pobūdžiu ar bendra struktūra“ ir tokiu atveju priemonės galima nelaikyti valstybės pagalba⁽⁶⁰⁾.

(93) Pirma, Komisija pažymi, kad nagrinėjamu atveju bendra mokesčių sistema yra tokia sistema, kuri iš esmės taikoma visiems lošimo namams ir kuri nustatyta Įstatyme Nr. 2206/1994 ir jį įgyvendinančiame 1995 m. ministro sprendime (ši aspektą patvirtino Graikijos valdžios institucijos, žr. 19 punktą).

(94) Antra, Komisija pažymi, kad nagrinėjama priemonė nukrypstama nuo bendros mokesčių sistemos. Kaip patvirtino Graikijos valdžios institucijos, valstybiniais lošimo namams (ir privatiems Salonikų lošimo namams) taikomos specialios nuostatos laikomos Įstatymo

⁽⁵⁷⁾ Šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *GIL Insurance*, C-308/01, Rink. p. I-4777, 68 punktą; 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Heiser*, C-172/03, Rink. p. I-1627, 40 punktą ir 2006 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Portugalija prieš Komisiją*, C-88/03, Rink. p. I-7115, 54 punktą.

⁽⁵⁸⁾ 2006 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Portugalija prieš Komisiją*, C-88/03, Rink. p. I-7115, 54 punktas.

⁽⁵⁹⁾ Šiuo klausimu žr. 2005 m. sausio 18 d. Pirmosios instancijos teismo (dabar – Bendrasis Teismas) sprendimą *Confédération nationale du Crédit mutuel prieš Komisiją*, T-93/02, Rink. p. II-143.

Taip pat žr., pvz., 1996 m. vasario 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, Rink. p. I-723, 79 punktą; 1996 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-241/94, Rink. p. I-4551, 20 punktą; 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/97, Rink. p. I-3671, 25 punktą ir 2003 m. vasario 13 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-409/00, Rink. p. I-10901, 46 punktą.

⁽⁶⁰⁾ 1974 m. liepos 2 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Italija prieš Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709.

Nr. 2206/1994 ir jį įgyvendinančio 1995 m. ministro sprendimo bendrųjų nuostatų išimtimis (žr. šio sprendimo 19 punktą).

- (95) Komisija pažymi, kad reikalavimas pervesti 80 % įėjimo kainos iki 2003 m. nebuvo taikomas *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namams. Kaip pažymėta pirmiau, šis reikalavimas Salonikų ir Rodo lošimo namams pradėtas taikyti tada, kai jie buvo licencijuoti pagal Įstatymą Nr. 2206/1994 (1995 m. Salonikų, o 1996 m. Rodo lošimo namai). Įėjimo kaina į *Mont Parnès* ir Salonikų lošimo namus iki šiol tebėra 6 EUR ir buvo tokia pati iki 2010 m. rugpjūčio mėn. Korfu, o 1999 m. – Rodo lošimo namų privatizavimo. Tačiau ir reikalavimas pervesti 80 % kainos, ir 15 EUR įėjimo kaina nuo 1995 m. kitiems lošimo namams buvo privalomi ir taikomi.
- (96) Todėl Komisija mano, kad priemonė yra pasirinktinė.
- (97) Trečia, Komisija pažymi, kad pasirinktinę priemonės pobūdį galima pateisinti „sistemos pobūdžiu arba bendra struktūra“, t. y. kiek mokesčių sistemos išimtys arba skirtumai tiesiogiai kyla iš pagrindinių arba svarbiausių atitinkamos valstybės narės sistemos principų (tai yra trečiasis pasirinktinumo analizės etapas). Komisija, laikydama nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos, mano, kad priemonės, kuriomis įmonės vertinamos skirtingai, nėra valstybės pagalba, jeigu šie skirtumai atsiranda dėl mokesčių sistemos, kurios dalis šie mokesčiai yra, pobūdžio ir bendros struktūros⁽⁶¹⁾. Šis pateisinimas, grindžiamas mokesčių sistemos pobūdžiu ar bendra struktūra, atspindi konkrečios mokesstinės priemonės derėjimą su mokesčių sistemos logika apskritai. Tačiau Komisijos ir Teisingumo Teismo praktikoje šis pateisinimas vertinamas labai ribojamai. Motyvai, kuriais remiamasi, turi būti būdingi mokesčių sistemai.
- (98) Graikijos valdžios institucijos nurodė, kad kiekvienų lošimo namų individualios aplinkybės skiriasi ir kad įėjimo kaina nustatoma atsižvelgiant į šias aplinkybes, turint omenyje, kad tikslas yra nustatyti kainą, kuri atgrasytų mažas pajamas gaunančius asmenis nuo azartinių lošimų.
- (99) Komisija negali sutikti su tokiais argumentais. Argumentas, kad kainos dydis yra nustatomas ir pateisinamas

atsižvelgiant į kiekvienų lošimo namų aplinkybes, turint omenyje, kad tikslas yra atgrasyti mažas pajamas gaunančius asmenis nuo azartinių lošimų, negali būti suderinamas su aplinkybe, kad *Mont Parnès* ir Salonikų lošimo namai, už įėjimą imantys 6 EUR, abu yra netoli didelių gyventojų centrų. Jis neatitinka ir nuostatos, pagal kurią klientams aiškiai leidžiama įeiti nemokamai, jei valstybei yra vis vien pervedama 80 % kainos.

- (100) Komisija taip pat pažymi, kad nėra aišku, kodėl ši mažesnė kaina yra būtina būtent tiems, o ne kitiems lošimo namams. Graikijos valdžios institucijos nepaaiškino, kaip ekonomiškai apskaičiuoja mažesnę, 6 EUR įėjimo kainą, o ne kokio nors kito tarpinio dydžio kainą arba, darant prielaidą, kad iš tikrųjų egzistuoja ypatingos aplinkybės, kurios, pasak Graikijos, daugiausia yra susijusios su konkrečių lošimo namų geografine padėtimi, kodėl visi pagalbą gaunantys lošimo namai privalo už įėjimą imti tokį patį mokestį (pagal bendrą taisyklę, žr. pirmiau), o ne prie jų individualios padėties pritaikytą mokestį. Pavyzdžiui, jeigu teigiama, kad mažesnę įėjimo kainą pateisina kiekvienų lošimo namų geografinei padėčiai būdingi veiksniai, šie motyvai bet kuriuo atveju nebus taikomi Salonikų lošimo namams, nes atrodo, kad jiems šis vertinimas taikomas ne dėl jų geografinės padėties, bet atsižvelgiant į nacionalinę nuostatą, pagal kurią iš užsienio kapitalo įsteigtoms įmonėms leidžiama taikyti palankiausių vidaus įmonėms taikomą režimą. Todėl neatrodo, kad nustatant įėjimo į Salonikų lošimo namus kainą kada nors būtų buvę atsižvelgta į jų geografinę padėtį. Dar vienas pavyzdys: Korfu lošimo namai pradėjo imti 15 EUR už įėjimą po privatizavimo 2010 m. rugpjūčio mėn. Graikijos valdžios institucijos tinkamai nepaaiškino, kodėl nebetaikomos minėtos ypatingos aplinkybės ir kodėl nebereikia taikyti mažesnės įėjimo bilietų kainos.
- (101) Komisija daro išvadą, kad pasirinktinis nagrinėjamos priemonės pobūdis nėra pateisinamas sistemos pobūdžiu ar bendra struktūra. Komisija mano, kad ginčijama priemonė apima diskriminacijos elementą, pasireiškiantį mokesčio bazės sumažinimu, dėl kurio mokesstinė lengvata taikoma atskirai nustatytiems lošimo namams, ir ši diskriminacija nėra pateisinama atitinkamos bendros Graikijos mokesčių sistemos logika.
- (102) Komisija daro išvadą, kad pasirinktinumo kriterijus taikant SESV 107 straipsnio 1 dalį yra įvykdytas.
- V.1.4. *Konkurencijos iškreipimas ir poveikis prekybai*
- (103) Kad būtų laikoma valstybės pagalba, priemonė turi paveikti konkurenciją ir valstybių narių tarpusavio

⁽⁶¹⁾ 49 išnašoje nurodyto Teisingumo Teismo sprendimo *Portugalija prieš Komisiją* 81 punktas. Taip pat žr. 2009 m. rugsėjo 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Territorio Histórico de Álava ir kt.*, T-227/01, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 179 punktą ir 2009 m. rugsėjo 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Territorio Histórico de Álava ir kt.*, T-227/01, dar nepaskelbtas Rinkinyje, 190 punktą.

prekybą. Nepaisant pagalbos gavėjo teisinio statuso ar finansavimo šaltinių, šis kriterijus reiškia, kad priemonės gavėjas vykdo ūkinę veiklą.

- (104) Remiantis Teisingumo Teismo praktika, „vertinant, ar nacionalinę priemonę galima laikyti valstybės pagalba, neprivaloma konstatuoti, kad ši pagalba turėjo realios įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai ar kad ji realiai iškreipė konkurenciją, o reikia tik išsiaiškinti, ar tokia pagalba gali daryti poveikį tarpusavio prekybai ir iškreipti konkurenciją. Ypač kai valstybės suteikta pagalba sustiprina įmonės padėtį, palyginti su kitomis Bendrijos vidaus prekyboje konkuruojančiomis įmonėmis, reikia manyti, kad pagalba turėjo įtakos šiai prekybai. <...> Be to, nebūtina, kad įmonė pagalbos gavėja pati dalyvautų Bendrijos vidaus prekyboje. Iš tikrųjų, kai valstybė narė įmonei suteikia pagalbą, šios įmonės veiklos mastai valstybės viduje gali būti išlaikyti arba išaugti, ir dėl to kitose valstybėse narėse įsikūrusių įmonių galimybės įeiti į šios valstybės narės rinką gali sumažėti⁽⁶²⁾.“ Pagal nusistovėjusią teismų praktiką⁽⁶³⁾, kad priemonė iškreiptų konkurenciją ir paveiktų valstybių narių tarpusavio prekybą, pakanka, kad pagalbos gavėjas vidaus rinkoje konkuruotų su kitomis įmonėmis konkurencijai atvirose rinkose⁽⁶⁴⁾. Komisijos nuomone, šiuo atveju teismų praktikoje nustatytos sąlygos yra įvykdytos dėl toliau nurodytų priežasčių.
- (105) Ginčijama priemone sumažinami mokesčiai, kuriuos pagalbos gavėjai turėtų mokėti, palyginti su kitais Graikijos lošimo namais, ir taip jų lyginamoji finansinė padėtis tampa stipresnė, o jų investicijų pelningumas – didesnis, nei būtų, jeigu jis būtų grindžiamas vien jų pačių pranašumais.
- (106) Kaip minėta, pagal nusistovėjusią teismų praktiką kriterijus, kad pagalba turi galėti paveikti prekybą, yra įvykdytas, jeigu jos gavėja įmonė vykdo ūkinę veiklą,

apimančią valstybių narių tarpusavio prekybą. Siekiant padaryti išvadą, kad yra paveikiama Europos vidaus prekyba, pakanka, kad pagalba stiprintų įmonės padėtį, palyginti su kitų Europoje prekybos srityje su ja konkuruojančių įmonių padėtimi. Pagalbos dydis gali būti palyginti mažas, jos gavėjas gali būti nedidelė įmonė arba jos Europos rinkos dalis gali būti labai maža, be to, gali būti, kad pagalbos gavėjas neeksportuoja arba eksportuoja beveik visą savo produkciją už Europos rinkos ribų, – nė viena iš šių aplinkybių nekeičia padarytos išvados⁽⁶⁵⁾.

- (107) Graikija teigia, kad lošimo namų padėtis ir atstumas tarp jų reiškia, kad kiekvieni lošimo namai tenkina vietos rinkos poreikius, ir todėl priemonė negali iškreipti konkurencijos ar paveikti valstybių narių tarpusavio prekybos. Tačiau, remiantis teismų praktika, nėra ribos, pagal kurią būtų galima nustatyti faktinį ar galimą poveikį konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai, ir todėl šis 107 straipsnio 1 dalies taikytinumo kriterijus nepriklauso nuo teikiamų paslaugų vietos ar regioninio pobūdžio ar atitinkamos veiklos srities masto⁽⁶⁶⁾.
- (108) Graikija taip pat teigė, kad azartinių lošimų rinka nėra suderinta tarp valstybių narių, todėl jos gali ją laisvai reguliuoti nacionaliniu lygmeniu. Graikija remiasi Teisingumo Teismo praktika, pagal kurią leidžiama riboti bendrą azartinių lošimų rinką, siekiant apsaugoti vartotojus nuo sukčiavimo ir nusikalstamumo⁽⁶⁷⁾.
- (109) Komisija visiškai paiso valstybių narių teisės nustatyti savo azartinių lošimų politikos tikslus, jei bet kokie laisvės teikti paslaugas apribojimai yra tinkami numatytiems tikslams pasiekti, neviršija to, kas yra būtina šiems tikslams pasiekti ir yra taikomi nediskriminuojant. Tačiau Komisija nesutinka, kad darytina išvada, jog nagrinėjama priemonė negali riboti konkurencijos ir neturi poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.

⁽⁶²⁾ Žr. 2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, Rink. p. I-3679, 44 punktą; 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-66/02, Rink. p. I-10901, 111 punktą ir 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04 Rink. p. I-289, 140 punktą.

⁽⁶³⁾ 1998 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Het Vlaamse Gewest prieš Komisiją*, T-214/95, Rink. p. II-717.

⁽⁶⁴⁾ 1980 m. rugsėjo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją*, 730/79, Rink. p. 2671, 11 ir 12 punktai ir 1998 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Het Vlaamse Gewest prieš Komisiją*, T-214/95, Rink. p. II-717, 48–50 punktai.

⁽⁶⁵⁾ Minėtas Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Het Vlaamse Gewest prieš Komisiją*; 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Rink. p. I-7747, 81–82 punktai ir 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Heiser*, C-172/03, Rink. p. I-1627, 32–33 punktai.

⁽⁶⁶⁾ Visų pirma žr. minėtą Sprendimą *Heiser* ir minėtą Sprendimą *Altmark Trans and Regierungspräsidium Magdeburg*.

⁽⁶⁷⁾ Visų pirma žr. 2009 m. rugsėjo 8 d. Sprendimą *Liga Portuguesa de Futebol Profissional ir Bwin International prieš Departamento de Jogos da Santa Casa da Misericórdia de Lisboa*, C-42/07, Rink. p. I-7633.

(110) Šiame sektoriuje paprastai veikia tarpusavyje konkuruojančios tarptautinės viešbučių grupės⁽⁶⁸⁾, kurių sprendimams investuoti į lošimo namus ar kitą viešbučių verslą priemonė gali turėti poveikį, nes ji turi poveikį lyginamajam grupių ir jų investicijų pelningumui. Lošimo namai dažnai yra išsikūrę turistinėse vietovėse, o tai rodytų, kad lošimo namų buvimas gali būti turistų traukos centras, skatinantis apsilankyti Graikijoje. Už lošimo namus Graikijoje atsakinga Turizmo ministerija. Komisija taip pat pažymi, kad egzistuoja tam tikras klientų tarptautinis judumas. Be to, lošimo namų paslaugos teikiamos tarptautinėje aplinkoje, pavyzdžiui, lošimo namai teikia tokias paslaugas kruizinuose laivuose, plaukiančiuose iš Graikijos į Italiją ir kitais maršrutais. Apskritai lošti azartinius lošimus norintys asmenys gali pasirinkti tai daryti lošimo namuose arba internetu. Internetiniai azartiniai lošimai yra tarptautinis verslas, o azar-

tinių lošimų lošėjai Graikijoje gali gauti kitų valstybių narių operatorių teikiamas šio pobūdžio paslaugas. Iš tikrųjų dėl internetinių azartinių lošimų priimtas Graikijos minėtas teismo sprendimas (žr. 108 punktą). Graikijos valdžios institucijos ginčijo konkurencijos su kitomis sprendime pradėti procedūrą nurodytomis azartinių lošimų formomis galimybe, pažymėjusios, kad azartiniai lošimai internetu šiuo metu Graikijoje yra neteisėti. Tačiau, nepaisant esamos teisinės padėties Graikijoje, Graikijos valdžios institucijos pačios pripažino, kad internetinių azartinių lošimų „mastas tapo nekontroliuojamas“⁽⁶⁹⁾. Taip pat reiktų pasiremti 2006 m. spalio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimu C-65/05, *Komisija prieš Graikiją*, kuriame Teisingumo Teismas konstatavo, kad įstatymas 3037/2002, kuriuo Graikijoje siekta uždrausti azartinius lošimus internetu, nepagrįstai kliudo įsisteigimo laisvei ir laisvei teikti paslaugas⁽⁷⁰⁾.

⁽⁶⁸⁾ Pavyzdžiui, *Mont Parnès* lošimo namų licencijuota veiklos vykdytoja yra privati įmonė Atėnų kurortiniai lošimo namai *Anonymi Etairēia Symmetochon*. Atėnų kurortiniai lošimo namai įsigijo 49 % lošimo namų akcijų ir perėmė jų valdymą po to, kai 2003 m. jie buvo iš dalies privatizuoti (valstybės įmonė ETA pasiliko 51 % akcijų). 70 % Atėnų kurortinių lošimo namų priklauso *Regency Entertainment Psychagogiki kai Touristiki AE* (buvusi *Hyatt Regency Xenodocheiaki kai Touristiki (Thessaloniki) AE*), o likusieji 30 % – *Ellaktor AE* (buvusi *Elliniki Technodomiki AE*). Graikijoje *Hyatt Regency* taip pat valdo ir kontroliuoja *Regency Casino Thessaloniki*. Daugianacionalinė *Hyatt Hotels* korporacija, kurios pagrindinė būstinė yra Ilinojuje (Čikaga, JAV), valdo, suteikia franšizę ir plėtoja *Hyatt* prekių ženklą viešbučius, kurortinius kompleksus ir gyvenamuosius bei kurortinius objektus visame pasaulyje. 2010 m. gruodžio 31 d. įmonės pasaulinį portfelį sudarė 453 nekilnojamojo turto objektai: visą paslaugų paketą teikiantys viešbučiai veikia komerciniu pavadinimu *Hyatt®*, *Park Hyatt®*, *Andaz™*, *Grand Hyatt®* ir *Hyatt Regency®*; du pasirinktinių paslaugų prekių ženklai yra *Hyatt Place®* ir *Hyatt Summerfield Suites™*; o kurortiniai nekilnojamojo turto objektai plėtojami komerciniu pavadinimu *Hyatt Vacation Club®*. Vien *Hyatt Regency* pavadinimu veikia devyni viešbučiai ir poilsiavietės Prancūzijoje, JK, Vokietijoje, Graikijoje ir Lenkijoje. *Hyatt* vykdo veiklą keturiuose lošimo namuose komerciniu pavadinimu *Hyatt Regency*, įskaitant Salonikų lošimo namus ir *Hyatt Regency Warsaw* viešutį bei lošimo namus Varšuvoje (Lenkija) (kiti du yra Pietų Korėjoje ir Viskonsine (JAV)). Ši informacija pateikiama interneto svetainėje www.hyatt.com.

Dar vieną pavyzdį pateikia Lutrakio lošimo namai. *Club Hotel Casino Loutraki* yra bendra Lutrakio savivaldybės (valdoma per *DAET Loutraki AE*) ir daugianacionalinės kontroliuojančiosios bendrovės *Club Hotel Loutraki AE*, pagrindinės Lutrakio lošimo namų investuotojos ir valdytojos, bendra įmonė. Pagal interneto svetainėje <http://www.clubhotelloutraki.gr> prieinamą informaciją tarp *Club Hotel Loutraki* akcininkų yra žymių Graikijos ir tarptautinio verslo pasaulio vardų, pvz., *Casinos Austria International* (vienas iš didžiausių tarptautinių investuotojų į lošimo namus, turi 67 lošimo namus 15 šalių), *Trapeza Peiraios (Piraeus Bank)*, *EFG Eurobank Ergasias* ir Izraelio įmonės, kurių valdomas turtas, be kita ko, apima dar šešis lošimo namus ir prabangių viešbučių tinklus. Ši informacija pateikiama interneto svetainėje <http://www.clubhotelloutraki.gr/>.

Tarptautinė įmonė *Queenco Leisure International* yra vienintelė Rodo lošimo namų valdytoja, be to, yra šių lošimo namų akcininkė ir dalyvauja jų valdyme: *Club Hotel Casino Loutraki*, Lutrakis, Graikija (akcininkė ir bendravaldė); *Casino Palace*, Bukareštas, Rumunija (pagrindinė akcininkė ir vienintelė valdytoja) ir *Sasazu*, Praha, Čekija (vienintelė akcininkė ir vienintelė valdytoja). Ši informacija pateikiama interneto svetainėje <http://www.casinorodos.gr/>.

(111) Be to, visuotinė ekonomikos krizė turi įtakos vartotojų įpročiams ir disponuojamoms pajamoms, kurios skiriamos laisvalaikiiui, pvz., lošimo namų paslaugoms. Šiomis konkrečiomis aplinkybėmis įėjimo kainų skirtumai netgi dar labiau iškreipia vartotojų pasirinkimą, todėl labiau tikėtina, kad gali iškreipti konkurenciją lošimo namų rinkoje.

(112) Valdžios institucijos ir *Mont Parnès* teigė, kad, net jeigu būtų pripažinta, jog sumažinta 6 EUR įėjimo kaina galėjo arba dar galės turėti įtakos užsienio įmonės sprendimui investuoti į Graikijoje esančius lošimo namus, užsienio įmonė visada galės pasinaudoti įstatymo galią turinčiu Dekretu Nr. 2687/1953; Komisija pažymi, kad dekretas nėra taikomas savaime, ir iš tikrųjų pagal jį pagalbą gaunantiems lošimo namams taikomas palankesnis vertinimas (t. y. mažesnė, 6 EUR įėjimo kaina) galėtų būti taikomas ir kitoms įmonėms. Todėl ši priemonė gali dar labiau skatinti nagrinėjamą mokesstinę diskriminaciją. Be to, Komisija pažymi, kad nors įstatymo galią turinčiu Dekretu Nr. 2687/1953 galėjo remtis kiti lošimo namai, jeigu būtų pasitelkę užsienio kapitalą ir laiku pateikę ieškinį, šio dekreto taikymas priklauso nuo specifinių savavališkų taisyklių, dėl kurių jis tampa pasirinktine priemone. Vienintelis kitas Komisijai pateiktas galimo minėto įstatymo taikymo pavyzdys buvo susijęs su Siro lošimo namais, pateikusiai ieškinį, tačiau paskui jo atsisakiusiais, nes jis buvo pateiktas jau po to, kai užsienio kapitalas buvo importuotas, o ne prieš tai.

⁽⁶⁹⁾ Vyriausybės konsultacijos dėl teisėkūros iniciatyvos, susijusios su azartinių lošimų rinkos reguliavimu, 2010 m. vasara.

⁽⁷⁰⁾ 2006 m. Rink. p. I-10341. Taip pat žr. 2009 m. birželio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Komisija prieš Graikiją*, C-109/08, Rink. p. I-4657.

(113) Be to, kai *Mont Parnès* lošimo namai buvo privatizuoti, pardavimo sutartyje buvo konkrečiai numatyta galimybė išduoti licenciją dar vieniems to paties regiono lošimo namams. Aišku, kad investicijos į tokią veiklą priklausytų nuo konkurencijos su esamu veiklos vykdytoju sąlygų. Kadangi negalima atmesti, kad lošimo namai gali konkuruoti su panašiomis kitų valstybių narių įmonėmis, ši SESV 107 straipsnio 1 dalies reikalavimą reikia laikyti įvykdytu.

(114) Komisija daro išvadą, kad ginčijama priemonė gali iškreipti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, potencialiai pagerindama pagalbos gavėjų, tiesiogiai vykdančių ūkinę veiklą ir privalančių Graikijoje mokėti ši įėjimo į lošimo namus mokesčių, veiklos sąlygas.

V.1.5. Išvada

(115) Komisija daro išvadą, kad pagalbos buvimo kriterijai pagal SESV 107 straipsnį yra įvykdyti ir kad priemonė yra valstybės pagalba mažesni įėjimo mokesčių imantiems lošimo namams. Šie lošimo namai yra *Mont Parnès*, Korfu, Salonikų ir Rodo lošimo namai. Komisija supranta, kad Rodo lošimo namai jau nebegauna pagalbos, nes po privatizavimo 1999 m. balandžio mėn. nebeima mažesnio mokesčio už įėjimą. Komisija mano, kad nei Graikijos valdžios institucijos, nei *Mont Parnès* nepateikė jokių argumentų, kurių pakaktų tokiai išvadai pakeisti.

V.2. Pagalbos suderinamumas

(116) Kaip nurodyta sprendime pradėti procedūrą, Komisija mano, kad priemonė neatitinka nė vienos iš SESV 106 ar 107 straipsniuose nustatytų išimčių taikymo reikalavimų.

(117) Iki šiol Graikija teigė, kad valstybės pagalba neteikiama, ir nepateikė jokių argumentų, kuriais įrodytų, kodėl ši pagalba galėtų būti suderinama.

(118) Kaip paaiškinta, Komisija pripažįsta valstybių narių teisę savo teritorijoje reguliuoti azartinius lošimus laikantis ES teisės ir pripažįsta, kad tokio pobūdžio reguliavimas, kuriuo siekiama kontroliuoti azartinius lošimus ir nuo jų atgrasyti, yra teisėtas viešosios tvarkos tikslas. Tačiau net jeigu pagalba ir būtų teikiama tokiu tikslu, Komisija nemano, kad dėl to jai būtų taikoma SESV 106 straipsnio 2 dalis. Tačiau bet kuriuo atveju, kaip pažymėta pirmiau, argumentas, kad priemone siekiama atgrasyti nuo azartinių lošimų, negali būti suderinamas su aplinkybe, kad 6 EUR už įėjimą imantys lošimo namai apima tuos, kurie yra arčiausiai pagrindinių Graikijos apgyvendinimo

centrų. Jis nedera ir su aiškia nuostata, pagal kurią lošimo namams leidžiama klientus įleisti nemokamai, jei valstybei vis vien pervedama 80 % įėjimo kainos.

(119) SESV 107 straipsnio 2 dalyje nustatytos išimties atskiriems vartotojams teikiama socialinio pobūdžio pagalba, pagalba, kuria siekiama atitaisyti gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių sukeltą žalą, ir tam tikroms Vokietijos Federacinės Respublikos vietovėms teikiama pagalba šiuo atveju netaikomos.

(120) Netaikoma ir 107 straipsnio 3 dalies a punkte nustatyta išimtis, pagal kurią leidžiama skatinti menkai išsivysčiusių regionų, kuriuose yra neįprastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominę plėtrą, nes vertinama priemonė nesiejama su sąlyga pagalbos gavėjams vykdyti tam tikrą veiklą ypatingoje padėtyje atsidūrusiuose regionuose ⁽⁷¹⁾.

(121) Ginčijamos priemonės taip pat negalima laikyti skatinančia Europos interesams svarbaus projekto vykdymą arba skirta dideliems Graikijos ekonomikos sutrikimams atitaisyti, kaip numatyta 107 straipsnio 3 dalies b punkte. Jos tikslas taip pat nėra remti kultūrą ir išsaugoti paveldą, kaip numatyta 107 straipsnio 3 dalies d punkte.

(122) Galiausiai ginčijamą priemonę reikia išnagrinėti atsižvelgiant į 107 straipsnio 3 dalies c punktą, kuriame numatytas leidimas pagalbai, skirtai tam tikrų rūšių ekonominei veiklai arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jeigu ši pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui. Tačiau reikia pažymėti, kad ginčijamos priemonės atvejis nepriskirtinas nė prie vieno iš atvejų, kuriems esant Komisija pripažino, kad šis punktas yra taikomas, ir jai netaikomos jokios gairės ar nuostatos, kuriomis apibrėžiamos aplinkybės, kurioms esant tam tikrų rūšių pagalba gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka.

(123) Ginčijama priemonė yra pagalba veiklai, kuria dirbtinai sustiprinama tam tikrų įmonių konkurencinė padėtis kitų panašių įmonių atžvilgiu ir kuriai nenustatyta sąlyga, kad pagalbos gavėjai atliktų kokius nors konkrečius veiksmus, kuriais būtų siekiama bendro intereso politikos tikslų.

⁽⁷¹⁾ Iš ankstesnės Komisijos praktikos pavyzdžių žr., *inter alia*, 2003 m. gegužės 13 d. Komisijos sprendimo 2004/76/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė būstinėms ir logistikos centrams, schemas 73 punktą, OL L 23, 2004 1 28, p. 1. Dėl panašaus motyvavimo žr. 2003 m. vasario 17 d. Komisijos sprendimo 2003/515/EB dėl tarptautinei finansinei veiklai Nyderlandų suteiktos valstybės pagalbos 105 punktą, OL L 180, 2003 7 18, p. 52, ir 2003 m. birželio 24 d. Komisijos sprendimo 2004/77/EB dėl Belgijos įgyvendintos pagalbos schemas. Jungtinių Valstijų užsienio prekybos korporacijoms taikoma „tax ruling“ sistema 70 punktą, OL L 23, 2004 1 28, p. 14.

(124) Visų pirma ginčijama priemone suteiktas pranašumas nėra susijęs su investicijomis, darbo vietų kūrimu ar konkrečiais projektais. Pagal šią priemonę atitinkamos įmonės tiesiog atleidžiamos nuo mokesčių, kuriuos paprastai privalo mokėti panašios įmonės, ir todėl ją reikia laikyti pagalba veiklai. Pagal bendrą taisyklę pagalba veiklai neatitinka 107 straipsnio 3 dalies c punkto kriterijų, nes dėl jos sektoriuose, kuriuose ji teikiama, iškreipiama konkurencija, ir kartu dėl savo pobūdžio ja negali būti siekiama kurio nors iš minėtoje nuostatoje nustatytų tikslų⁽⁷²⁾. Nors išimties tvarka tokia pagalba gali būti teikiama regionuose, neatitinkančiuose SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkto išimties taikymo reikalavimų, ir nors kai kurie Graikijos regionai gali šiuos reikalavimus atitikti, Komisijai kyla rimtų abejonių dėl to, ar kriterijai, pagal kuriuos pagalba veiklai būtų galima laikyti suderinama, šioje byloje yra įvykdyti. Pagal nusistovėjusią Komisijos praktiką tokios pagalbos negalima laikyti suderinama su vidaus rinka, nes ja nepadedama plėtoti jokios veiklos ar ekonomikos sričių, jos laikas nėra ribotas, nenumatyta ją laipsniškai mažinti ir ji nėra proporcinga tam, kas yra būtina konkrečiai prastai atitinkamų regionų ekonominei padėčiai ištaisyti.

(125) Darytina išvada, kad vertinama priemonė yra nesuderinama su bendrąja rinka.

V.3. Pagalbos teisėtumas

(126) Kaip nurodyta sprendime pradėti procedūrą, pirmieji veiksmai, dėl kurių atsirado lošimo namų mokesstinė diskriminacija, atlikti 1994 ir 1995 m., todėl Komisija svarstė, ar visa priemonė yra „esama pagalba“ pagal SESV 108 straipsnio 1 dalį.

(127) Mokestinė diskriminacija nustatyta neteisėtai, t. y. ES valstybės pagalbos tikslais, 1995 m., kai Graikijos valdžios institucijos nusprendė leisti kai kuriems lošimo namams netaikyti bendros iš Įstatymo Nr. 2206/1994 ir 1995 m. ministro sprendimo kylančios taisyklės. Visų pirma Graikijos valdžios institucijos *Mont Parnès*, Korfu ir Rodo lošimo namams leido vietoj įprastos 15 EUR kainos toliau taikyti mažesnę, 6 EUR įėjimo kainą, o 1995 m. jos 1953 m. įstatymo galią turinčiu dekretu dėl užsienio kapitalo šį palankesnę režimą pradėjo taikyti ir Salonikų lošimo namams. Įprastą 15 EUR kainą nustatė ir iš tikrųjų ją taikė kiti penki privatūs lošimo namai, įsteigti 1995 m. ir licencijuoti pagal Įstatymą Nr. 2206/1994. Be to, pagal Įstatymą Nr. 3139/2003 mažesnę 6 EUR įėjimo kainą buvo specialiai išlaikyta *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namams, todėl mokesstinė diskriminacija buvo neteisėtai taikoma toliau ir patvirtinta. Salonikų lošimo namai dėl diskriminacijos gauna naudą, nes yra vertinami taip pat kaip *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namai, tai patvirtinta Prezidento dekretu Nr. 290/1995, išleistu

pagal 1953 m. įstatymą, kaip paašškinta pirmiau. Salonikų lošimo namams taikoma tvarka yra glaudžiai susijusi su *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namams taikyta tvarka. Graikijos valdžios institucijos pranešė, kad po 1995 m. buvo iškeltas įėjimo kainos klausimas ir Salonikų lošimo namų valdytojas pateikė prašymą įėjimo į Salonikų lošimo namus kainą nustatyti tokią pačią kaip į *Mont Parnès*, t. y. 6 EUR; gavus Valstybės teisės tarybos išvadą (išvada Nr. 631/1997), šis prašymas buvo patenkintas⁽⁷³⁾. Todėl galima daryti prielaidą, kad, jeigu 2003 m. *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namai būtų buvę pradėti vertinti kitaip ir jiems būtų tekę už įėjimą imti 15 EUR, būtų pasikeitęs ir Salonikų lošimo namų vertinimas. Tačiau taip neįvyko, ir pagal nacionalines taisykles ir toliau buvo diskriminuojama mokesčių požiūriu.

(128) Komisijai nebuvo pranešta nė apie vieną iš pirmiau aprašytų konkrečių lošimo namams naudingų priemonių ir nė vienai iš jų Komisija nepritarė, bent jau tikrai ne pagal ES valstybės pagalbos taisykles.

(129) Procedūrų reglamento⁽⁷⁴⁾ 15 straipsnyje nurodyta, kad Komisijos įgaliojimams susigrąžinti pagalbą taikomas dešimties metų senaties terminas. Senaties terminas skaičiuojamas nuo neteisėtos pagalbos skyrimo jos gavėjui dienos, ją skyrus kaip atskirą pagalbą arba pagal pagalbos schemą. Senaties termino eiga nutrūksta, jeigu Komisija arba Komisijos prašymu valstybė narė imasi veiksmų dėl neteisėtos pagalbos. Nutrūkus senaties termino eigai, jis pradedamas skaičiuoti iš naujo. Senaties termino eiga sustabdoma, kol Komisijos sprendimas yra nagrinėjamas Teisingumo Teisme. Bet kokia pagalba, kurios išieškojimo senaties terminas yra pasibaigęs, laikoma „esama pagalba“. Tačiau pagal to paties reglamento 1 straipsnio c punktą visi „esamos pagalbos“ pakeitimai laikomi „nauja pagalba“.

(130) Komisija pažymi, kad pagal ES teismų praktiką „Reglamento dėl valstybės pagalbos procedūros 15 straipsnyje numatytas senaties terminas <...> niekaip neišreiškia bendro principo, pagal kurį nauja pagalba paverčiama esama pagalba, ir tik draudžiama išieškoti daugiau nei prieš 10 metų, skaičiuojamų nuo tada, kai Komisija pirmą kartą ėmėsi veiksmų, suteiktą pagalbą“⁽⁷⁵⁾.

(131) Šioje byloje Komisija nesiėmė veiksmų ir Graikija neveikė paprašyta Komisijos iki 2009 m. Komisija veiksmų ėmėsi

⁽⁷²⁾ 2009 m. rugsėjo 4 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Italija prieš Komisiją*, T-211/05, Rink. p. II-2777, 173 punktą; taip pat žr. 1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Siemens prieš Komisiją*, T-459/93, Rink. p. II-1675, 48 punktą.

⁽⁷³⁾ 2010 m. spalio 6 d. Graikijos argumentai.

⁽⁷⁴⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

⁽⁷⁵⁾ Žr., pvz., 2002 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo sujungtose bylose T-195/01 ir T-207/01, *Gibraltaras prieš Komisiją* (OL C 169, 2002 7 13, p. 30), Rink. p. II-2309, 130 punktą.

2009 m. spalio 21 d., kai nusiuntė Graikijai skundą ir paprašė jos patikslinti nurodytus klausimus.

- (132) Todėl bet kokia pagal šią priemonę 1999 m. spalio 21 d. arba vėliau (t. y. dešimt metų iki Komisijai nusiunčiant skundą Graikijos valstybei ir paprašius informacijos) suteikta pagalba yra nauja ir neteisėta pagalba, įgyvendinta apie ją iš anksto nepranešus ir Komisijai nepriėmus dėl jos sprendimo, ir jai taikomas Procedūrų reglamento 15 straipsnis, susijęs su išieškojimu, kaip išsamiau paaiškinta toliau.

V.4. Apskaičiavimas ir susigrąžinimas

- (133) Ginčijama priemonė įgyvendinta apie ją iš anksto nepranešus Komisijai pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį. Todėl ši priemonė yra neteisėta pagalba.
- (134) Procedūrų reglamento 14 straipsnyje nurodyta, kad, jeigu neteisėtai suteikta valstybės pagalba pripažįstama nesuderinama su bendrąja rinka, pagalbą reikia susigrąžinti iš jos gavėjo, nebent tai prieštarautų bendrajam teisės principui. Pagalbos susigrąžinimu siekiama atkurti konkurencinę padėtį, buvusią iki pagalbos suteikimo, kiek tai yra įmanoma. Nei Graikijos valdžios institucijų, nei *Mont Parnès* pateikti argumentai nesuteikia pagrindo nukrypti nuo šio bendrojo principo.
- (135) Procedūrų reglamento 14 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „Komisija nereikalauja išieškoti pagalbos, jeigu tai prieštarautų bendrajam Bendrijos teisės principui“. Teisingumo Teismo ir pačios Komisijos sprendimų priėmimo praktikoje visų pirma nustatyta, kad nurodymas susigrąžinti pagalbą pažeistų bendrąjį ES teisės principą, jeigu savo veiksmis Komisija leido pagalbos gavėjui turėti teisėtą lūkestį, kad pagalba buvo suteikta laikantis ES teisės⁽⁷⁶⁾.
- (136) Savo sprendime byloje *Forum 187*⁽⁷⁷⁾ Teisingumo Teismas nurodė, „kad teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu taikoma kiekvienam asmeniui, esan-

čiam padėtyje, kuri leidžia manyti, jog Bendrijos institucija sukėlė jam pagrįstų vilčių. Tačiau niekas negali remtis šio principo pažeidimu, jei administracija nesuteikė tikslų garantijų. <...> jei atidus ir pakankamai informuotas ūkio subjektas galėjo numatyti, jog Bendrijos priemonės priėmimas gali paveikti jo interesus, jis negali remtis šiuo principu priėmus tą priemonę“.

- (137) Graikijos valdžios institucijos ir *Mont Parnès* lošimo namai teigė, kad bet koks pagalbos susigrąžinimas šiuo atveju prieštarautų pagrįsto piliečio pasitikėjimo principui, atsižvelgiant į Graikijos valstybės tarybos pagal nacionalinę teisę priimtą sprendimą; Komisija pažymi, kad pagal minėtą teismų praktiką tai yra nacionalinės institucijos nacionalinis veiksmas, o ne ES institucijos veiksmas. Be to, Valstybės tarybos sprendimas buvo grindžiamas vien nacionaline teise ir jame nenagrinėtas joks valstybės pagalbos klausimas ar priemonės laikymas valstybės pagalba. Todėl Komisija negali atsisakyti susigrąžinimo remdamasi tokiais argumentais.
- (138) Graikija ir *Mont Parnès* lošimo namai teigė, kad Lutrakio lošimo namai delsė paduoti Komisijai skundą, todėl pažeidė principą, kad teise negalima piktnaudžiauti; Komisija pažymi, kad skundo pateikėjo dėsimumas bet kuriuo atveju negali būti kliūtis susigrąžinti neteisėtą pagalbą, turint omenyje Procedūrų reglamento 15 straipsnyje nustatytą dešimties metų senaties terminą.
- (139) Todėl Komisija negali sutikti su Graikijos valdžios institucijų ir *Mont Parnès* lošimo namų argumentais dėl išimties tvarka taikomo atsisakymo susigrąžinti pagalbą.
- (140) Kaip paaiškinta šiame sprendime, 1994 ir 1995 m. nacionalinėmis priemonėmis nustatytas reikalavimas pervesti valstybei 80 % įėjimo kainos ir standartinė 15 EUR įėjimo į visus lošimo namus bilieto kaina. Tačiau nei reikalavimas pervesti 80 % kainos, nei standartinė 15 EUR kaina nebuvo taikoma pagalbą gavusiems lošimo namams, nors abu šie reikalavimai nuo 1995 m. buvo taikomi visiems kitiems lošimo namams ir nuo tada buvo įgyvendinami praktiškai (visi privatūs lošimo namai 1995 arba 1996 m. buvo licencijuoti ir visi, išskyrus Salonikų lošimo namus, pradėjo tuo metu įgyvendinti priemonę). Kadangi dėl skirtingų įėjimo bilietų kainų atsirandanti mokesstinė diskriminacija ir susiję 80 % mokėjimai valstybei iš tikrųjų prasidėjo 1995 m., galima laikyti, kad pagalba pradėta teikti 1995 m.
- (141) Atsižvelgdama į šio sprendimo V.3 skyriuje „Pagalbos teisėtumas“ padarytą išvadą Komisija mano, kad Procedūrų reglamento 15 straipsnyje nustatytas dešimties

⁽⁷⁶⁾ 2003 m. vasario 17 d. Komisijos sprendimas 2003/515/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Nyderlandai įgyvendino tarptautinės finansavimo veiklos srityje, OL L 180, 2003 7 18, p. 52, ir Komisijos sprendimas 2004/76/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė būstinėms ir logistikos centrums, schemas, OL L 23, 2004 1 28, p. 1.

⁽⁷⁷⁾ 2006 m. birželio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Forum 187*, sujungtos bylos C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-5479, 147 punktą. Taip pat žr. 2005 m. lapkričio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* (dar nepaskelbtas Rinkinyje) 58 punktą ir 1987 m. kovo 11 d. Sprendimo *Van den Bergh en Jurgens prieš Komisiją*, C-265/85, Rink. p. 1155, 44 punktą.

metų senaties terminas neleidžia susigrąžinti iki 1999 m. spalio 21 d. suteiktos pagalbos.

(142) Susigrąžintina suma turi būti apskaičiuojama remiantis tuo, kad, kaip paaiškinta šiame sprendime (taip pat žr. 85 punktą), Graikijos valstybė atsisakė pajamų iš valstybinių lošimo namų, sudarančių 7,20 EUR už vieną įėjimo bilietą, o tai yra privačių lošimo namų valstybei pervedamo 12 EUR mokesčio nuo įėjimo kainos ir valstybinių lošimo namų valstybei pervedamo 4,80 EUR mokesčio nuo įėjimo kainos skirtumas.

(143) Tačiau apskaičiuojant iš kiekvienų lošimo namų susigrąžintiną sumą, reikia atsižvelgti į tam tikrus aspektus, susijusius su konkrečių lošimo namų padėtimi, kaip paaiškinta toliau:

— kaip paaiškinta šiame sprendime, reikalavimas 80 % įėjimo bilieto kainos perversi valstybei nustatytas 1995 m. ministro sprendimu ir taikomas Korfu ir *Mont Parnès* lošimo namams nuo jų licencijavimo dienos pagal Įstatymą Nr. 2206/1994, t. y. 2003 m. pagal Įstatymą Nr. 3139/2003. Tačiau nuo 2000 m. pabaigos ir iki jų licencijavimo 2003 m. ETA ėmė savanoriškai pervedinėti valstybei 80 % įėjimo bilieto kainos (bilieto kaina buvo 6 EUR) ⁽⁷⁸⁾. Iš šios informacijos, kurią pateikė Graikijos valdžios institucijos, ir atsižvelgiant į visas kitas pastabas, kurias norėtų pateikti Graikijos valdžios institucijos (patvirtinančias arba paneigiančias pirmiau pateiktą informaciją), galima spręsti, kad iki 2000 m. nebuvo mokamas net ir mažesnis mokeskis nuo įėjimo kainos (80 % 6 EUR mokesčio). Todėl pirmuoju laikotarpiu (nuo 1999 m. spalio 21 d. iki 2000 m. pabaigos) susigrąžintina suma turi būti apskaičiuota naudojant 12 EUR sumą, t. y. visą privačių lošimo namų mokesčių, mokamą tuo laikotarpiu, kai valstybiniai lošimo namai išvis nemokėjo jokio mokesčio, ir padauginant šią sumą iš bilietų, išduotų per tą laikotarpį, skaičiaus,

— Salonikų lošimo namams licencija išduota 1995 m. pagal Įstatymą Nr. 2206/1994 ⁽⁷⁹⁾. Reikalavimas perversi valstybei 80 % įėjimo bilieto kainos Salonikų

lošimo namams taikomas nuo licencijavimo momento 1995 m. Salonikų lošimo namai ėmė sumažintą 6 EUR įėjimo mokesčių, kurį taikė *Mont Parnès* ir Korfu lošimo namai. Todėl iš Salonikų lošimo namų susigrąžintina suma turėtų būti apskaičiuojama padauginant nuo 1999 m. spalio 21 d. išduotų bilietų skaičių iš 7,20 EUR,

— Rodo lošimo namai licencijuoti 1996 m. pagal Įstatymą Nr. 2206/1994. Tuo metu jie pradėjo imti 6 EUR už įėjimo bilietą, tačiau po 1999 m. balandžio mėn. privatizavimo pakeitė kainą į 15 EUR. Iš vykstant oficialiam tyrimui pateiktų pastabų Komisija supranta, kad Rodo lošimo namai po 1999 m. balandžio mėn. privatizavimo nebebuvo pagalbos gavėjai, todėl susigrąžinti pagalbą iš šių lošimo namų nebeįmanoma dėl Procedūrų reglamento 15 straipsnyje nustatyto senaties termino.

(144) Komisija neturi pakankamai duomenų, kad galėtų tiksliai apskaičiuoti iš kiekvienų pagalbą gavusių lošimo namų susigrąžintinas sumas. Tačiau jokia ES teisės nuostata, nurodant sugrąžinti nesuderinama su bendrąja rinka pripažintą pagalbą, neįpareigoja Komisijos nustatyti tiksliai susigrąžintinos pagalbos sumą. Komisijos sprendime pakanka pateikti informaciją, iš kurios valstybė narė ir pagalbą gavusi įmonė galėtų pačios be didelių sunkumų nustatyti šią sumą. Todėl Komisija gali teisėtai apsiriboti pripažinimu, kad yra pareiga sugrąžinti nagrinėjamą pagalbą, ir palikti nacionalinėms institucijoms apskaičiuoti tiksliai susigrąžintinas sumas, remiantis Komisijos sprendime pateiktomis rekomendacijomis.

(145) Remdamasi valstybės narės pateikta informacija, Komisija toliau pateikia būtinas susigrąžinimo rekomendacijas.

(146) Toliau pateiktoje lentelėje bendrai apžvelgiamas kiekvienų lošimo namų kasmet išduotų bilietų skaičius (kaip nurodyta lentelėje, pateikta informacija nėra išsamai) ir pirminė iš kiekvienų lošimo namų susigrąžintinų sumų sąmata, atsižvelgiant į visas papildomas pastabas, kurias Graikija gali norėti pateikti, pati apskaičiavusi susigrąžintinas sumas.

Numanomas kiekvienų lošimo namų išduotų bilietų skaičius

METAI	LOŠIMO NAMAI			
	Mont Parnès	Korfu	Salonikų	Rodo
1999 (1999 10 22– 1999 12 31)	Trūksta informacijos	[...] (*)	(...)	[...] (!)
2000	Trūksta informacijos	(...)	(...)	(...)

⁽⁷⁸⁾ Taip pat žr. 21 punktą.

⁽⁷⁹⁾ Paskelbimo nuoroda FEK 904, 1994 12 6.

METAI	LOŠIMO NAMAI			
	Mont Parnès	Korfu	Salonikų	Rodo
2001	Trūksta informacijos	(...)	(...)	(...)
2002	Trūksta informacijos	(...)	(...)	(...)
2003	Trūksta informacijos iki 2003 m. gegužės 1 d. Nuo 2003 m. gegužės 1 d.: (...)	(...)	(...)	(...)
2004	(...)	(...)	(...)	(...)
2005	(...)	(...)	(...)	(...)
2006	(...)	(...)	(...)	(...)
2007	(...)	(...)	(...)	(...)
2008	(...)	(...)	(...)	(...)
2009 (iki 10 22):	(...)	(...)	(...)	(...)
Iš viso iki 2009 10 22	(...)	(...)	(...)	(...)
Bilietai, išduoti po 2009 10 22	Trūksta informacijos	Trūksta informacijos	Trūksta informacijos	Trūksta informacijos

(*) Verslo paslaptis.

(1) Rodo lošimo namai privatizuoti 1999 m. balandžio mėn. ir tuo metu nustojo taikyti mažesnę įėjimo kainą. Rodo lošimo namų iki 2009 m. spalio 21 d. gautai pagalbai taikomas senaties terminas.

Pirminė iš kiekvienų lošimo namų susigrąžintinos sumos sąmata

(*000 000 EUR, apvalinant)

	Mont Parnès	Korfu	Salonikų	Rodo
Algoritmas ir apskaičiavimas	1999 10 22–2000 m. (1): bilietų skaičius (x1) × 12 = A1 2000 m.–2009 10 22: bilietų skaičius (y1) × 7,20 = B1 Nuo 2009 10 22 iki dabar: bilietų skaičius (z1) × 7,20 = C1	1999 10 22–2000 m.: bilietų skaičius ([...] bilietai) × 12 = A2 ([...] EUR) 2000 m.–2009 10 22: bilietų skaičius ([...] bilietai) × 7,20 = B2 ([...] EUR) Nuo 2009 10 22 iki dabar: bilietų skaičius (z2) × 7,20 = C2	1999 10 22–2009 10 22: bilietų skaičius ([...] bilietai) × 7,20 = AB3 ([...] EUR) Nuo 2009 10 22 iki 2010 08 30 (2): bilietų skaičius (z3) × 7,20 = C3	netaikoma
Visa susigrąžintina suma	A1 + B1 + C1 Turi būti apskaičiuota	A2 + B2 + C2 Turi būti apskaičiuota	AB3 + C3 Turi būti apskaičiuota	netaikoma
Visa susigrąžintina suma	Turi būti apskaičiuota			

(1) Tikslią datą 2000 m., kai ETA pradėjo mokėti 80 % mokesčių nuo sumažintos 6 EUR kainos, turi patvirtinti Graikijos valdžios institucijos.

(2) Suprantant, kad Korfu lošimo namai po privatizavimo 2010 m. rugpjūčio mėn., pradėję imti 15 EUR už įėjimą, nebegavo pagalbos.

(147) Komisija dar pažymi, kad SESV 108 straipsnio 3 dalis turi stabdomąjį poveikį. Komisija negavo informacijos, kad nuo sprendimo pradėti procedūrą ginčijamos priemonės taikymas būtų sustabdytas. Todėl darytina prielaida, kad Graikijos valdžios institucijos nuolat įgyvendino priemonę ir įgyvendina ją iki šiol⁽⁸⁰⁾. Graikija turėtų susigrąžinti visą iki šio sprendimo priėmimo gavėjui suteiktą pagalbą. Komisija pažymi, kad po privatizavimo 2010 m. rugpjūčio mėn. Korfu lošimo namai nebeėmė 6 EUR įėjimo mokesčio ir pakeitė jį 15 EUR mokesčiu. Todėl apskaičiuojant susigrąžintiną sumą reikėtų atsižvelgti tik į laikotarpį iki 2010 m. rugpjūčio mėn.

(148) Atsižvelgdama į pateiktus argumentus, Komisija turėtų nurodyti Graikijai susigrąžinti nesuderinamą valstybės pagalbą, neteisėtai suteiktą jos gavėjams. Komisija pažymi, kad Graikija nuo šio sprendimo priėmimo dienos privalo panaikinti visas pagal vertinamą priemonę tebetaikomas mokesčių lengvatas.

(149) Kalbant apie ateitį, Graikija nurodė nagrinėjanti galimybę pakeisti lošimo namų kainų nustatymo politiką, kad būtų panaikinta lošimo namų diskriminacija. Pasak Graikijos, priėmus šiuos naujus teisės aktus, vertinama priemonė nebebus taikoma. Tačiau Graikija Komisijai nepranešė apie jokią šia kryptimi padarytą pažangą ar iš tikrųjų padarytus pakeitimus. Komisija mano, kad tokio pobūdžio naujų teisės aktų priėmimas yra labai svarbus Graikijos lošimo namų diskriminacijos problemai išspręsti ir ragina Graikija nedelsiant imtis būtinų veiksmų.

VI. IŠVADA

(150) Atsižvelgdama į pateiktus svarstymus, reikšmingą teismų praktiką ir bylos ypatybes, Komisija mano, kad ginčijama priemonė, kurią sudaro mokesstinė diskriminacija tam tikrų lošimo namų naudai, kurią Graikijos valdžios institucijos įgyvendino, vienu metu taikydamos įvairias nuostatas, ir pagal kurią:

— nustatyta vienoda 80 % įėjimo bilietų kainos rinkliava, ir

— valstybiniais ir privatiems lošimo namams nustatytos skirtingos reguliuojamosios kainos, t. y. 6 EUR valstybiniais ir 15 EUR privatiems lošimo namams,

reiškia valstybės pagalbą, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje. Komisija taip pat konstatuoja, kad ginčijama priemonė įgyvendinta pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalį, todėl yra neteisėta valstybės pagalba.

⁽⁸⁰⁾ Dabar Komisija turi tik dalį informacijos apie laikotarpį nuo 1999 m. spalio 22 d. iki 2009 m. spalio 22 d. ir jokios informacijos apie galimą tolesnę priemonės taikymą po 2009 m. spalio 22 d.

(151) Komisija pažymi, kad pagal Procedūrų reglamento 14 straipsnį iš pagalbos gavėjo galima susigrąžinti bet kokią neteisėtą pagalbą, todėl ji įpareigos Graikiją susigrąžinti iš kiekvienų lošimo namų jų gautą neteisėtą pagalbą. Komisija pažymi, kad dėl Procedūrų reglamento 15 straipsnyje nustatyto dešimties metų senaties termino nebegalima susigrąžinti bet kokios iki 1999 m. spalio 21 d. suteiktos pagalbos. Šio sprendimo priėmimo dieną Graikija turėtų nutraukti visų pagal priemonę, kuriai taikomas šis sprendimas, tebetaikomų mokesčių lengvatų taikymą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės pagalba, kurią sudaro mokesstinė diskriminacija tam tikrų lošimo namų naudai, kurią Graikija įgyvendino, vienu metu taikydama įvairias nuostatas, ir pagal kurią:

— nustatyta vienoda 80 % įėjimo bilietų kainos rinkliava, ir

— valstybiniais ir privatiems lošimo namams nustatytos skirtingos reguliuojamosios kainos, t. y. 6 EUR valstybiniais ir 15 EUR privatiems lošimo namams,

suteikta neteisėtai, pažeidžiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį ir yra nesuderinama su vidaus rinka, nes dėl jos pagalbos gavėjai *Regency Casino Mont Parnès*, *Regency Casino Thessaloniki* ir Korfu lošimo namai (suprantant, kad Rodo lošimo namai 1999 m. balandžio mėn. jau nebebuvo pagalbos gavėjai) įgijo nepagrįstą konkurencinį pranašumą.

2 straipsnis

1. Graikija iš pagalbos gavusių lošimo namų susigrąžina 1 straipsnyje nurodytą nesuderinamą pagalbą, suteiktą nuo 1999 m. spalio 21 d.

2. Nuo susigrąžintinų sumų nuo dienos, kai jos buvo suteiktos pagalbos gavėjui, iki faktinio jų susigrąžinimo skaičiuojamos palūkanos.

3. Palūkanos apskaičiuojamos pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004⁽⁸¹⁾ V skyriaus nuostatas.

4. Nuo šio sprendimo priėmimo dienos Graikija panaikina visą tebesamą mokesstinę diskriminaciją, atsiradusią dėl 1 straipsnyje nurodytos pagalbos.

3 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodyta pagalba susigrąžinama nedelsiant ir veiksmingai.

⁽⁸¹⁾ OL L 140, 2004 4 30, p. 1.

2. Graikija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

4 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos Graikija pateikia Komisijai tokią informaciją:

- a) pagalbos gavėjų, gavusių pagalbą pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą, sąrašą ir visą kiekvieno iš jų pagal ginčijamą priemonę gautos pagalbos sumą, apskaičiuotą laikantis šiame sprendime pateiktų rekomendacijų;
- b) bendrą sumą (pagrindinę sumą ir palūkanas), kuri turi būti susigražinta iš kiekvieno pagalbos gavėjo;
- c) išsamų priemonių, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis, kad būtų įvykdytas šis sprendimas, aprašymą;
- d) dokumentus, įrodančius, kad pagalbos gavėjui nurodyta grąžinti pagalbą.

2. Graikija informuoja Komisiją apie nacionalinių priemonių, kurių imtasi šiam sprendimui įgyvendinti, pažangą iki visiško 1 straipsnyje nurodytos pagalbos susigražinimo. Komisijai pateikus prašymą Graikija nedelsdama pateikia informaciją apie priemones, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis, kad būtų įvykdytas šis sprendimas. Graikija taip pat pateikia išsamią informaciją apie iš gavėjo jau susigražintas pagalbos sumas ir palūkanas.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Graikijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2011 m. gegužės 24 d.

Komisijos vardu
Joaquín ALMUNIA
Pirmininko pavaduotojas